

98

**Office of the Additional Principal Chief Conservator of Forests,
Mangrove Cell, Mumbai**

302, Wakefield House, 3rd Floor, Ballard Estate, Above Britannia & Co. Restaurant,
Fort, Mumbai-400 001.

Ph: 022-2694984, 22694985, Email: ccfmmumbai@gmail.com/dcfmangrovecell@gmail.com.

Mangrove Cell / DCF / Steno/ 68 /2021-22

Date: 29th November 2021.

To,

The Prothonotary and Senior Master
Hon'ble High Court ,Mumbai.

DD 30/11/21
**General Department
High Court, Original Side
Bombay**

**Sub: - Compliance report by the Mangrove Monitoring Committee as per the Directions
of Hon'ble Bombay High Court order dated 17th September, 2018 in PIL 87/2006.**

The Hon'ble Bombay High Court vide order dated 17th September, 2018 in PIL 87 of 2006 has directed the monitoring committee headed by the Divisional Commissioner as mentioned in Government Resolution dated 16th October, 2018 to submit compliance report after every three months. Accordingly, I am submitting the 8th compliance report of the said committee. The same may please be brought to the notice of Hon'ble Bombay High Court.

S. J. U. I. M.
30/11/21
**Clerk to
Government Pleader
High Court, (Original Side)
Mumbai.**

OLC *MAR*
(M.Adarsh Reddy)
Member Secretary
State Mangrove Monitoring Committee
And
Deputy Conservator of Forest, Mangrove Cell.

Copy to: Government Pleader (Original side), Bombay High Court.

Copy to: Chairman, State Mangrove Monitoring Committee and Divisional Commissioner, Konkan Division.

Copy to: Additional Chief Secretary (Revenue), Government of Maharashtra.

Copy to: Principal Secretary (Forest), Government of Maharashtra.

(47)

IN THE HIGH COURT OF JUDICATURE AT BOMBAY
ORDINARY ORIGINAL CIVIL JURISDICTION

PUBLIC INTEREST LITIGATION NO. 87 OF 2006

Bombay Environment Action Group and another

.... Petitioners

VS

The State of Maharashtra and others

.... Respondents

8th Compliance Report of the Mangrove Monitoring Committee

Para. No.	Order	Compliance	Remarks
85	<p>(C) The directions in sub clauses(ix) to (xiii) of clause 8 of the order dated 6th October 2005 shall continue to operate as final directions in respect of mangrove areas only on the government lands and the lands held by Planning Authorities like CIDCO, MMRDA etc. In respect of the lands admeasuring 2823.8493 Hectares as stated in the affidavit dated 14th February 2018 of Shri Milind PanditRao, the direction regarding transfer of the lands to the Forest Department and consequential directions regarding making revenue entries shall be complied with within a period of three months from the date on which this Judgment and Order is uploaded. The State Government shall identify the mangroves lands which were vested in it by virtue</p>	<p>The chief secretary of Maharashtra has issued following directions in the meeting held on 17th November 2018.</p> <p>1. All the Municipal Corporations, CIDCO, MMRDA, MHADA, MIDC, Revenue Department and other concerned agencies to expedite the process of identification of government mangrove land, their notification as Reserved Forest and subsequently transfer to Forest Department.</p> <p>2. Instructions were given to all the District Collectors, CIDCO, MHADA, MMRDA etc, to complete the transfer of entire notified mangrove area and to make revenue entries before the dead line given by the Honourable High Court i.e. by 16th December 2018. Wherever areas notified under section 4 have</p>	<p>Mangrove forest of 16984.18 ha has been declared u/s 4 of Indian Forest Act, 1927. The Revenue Department has so far transferred 14203.69 ha area to the Forest Department. Total 11549.37 ha is declared u/s 20, IFA 1927. District wise details is enclosed in Annexure 1.</p> <p>MTDC transferred 224 ha to Mangrove Cell. 5488.7 ha area is pending for inquiry with FSO. In Ratnagiri, 961 ha mangrove has been notified u/s 4 IFA on 21-10-2021.</p> <p>CIDCO handed over 219 ha mangroves to the Forest</p>

(48)

	<p>of section 3(1) of the Private Forest Act and shall take appropriate steps in respect of such lands for transferring such lands to Forest Department within a period of 18 months from today. It will be also open for the State Government to take recourse to section 21 of the Private Forest Act in appropriate cases;</p>	<p>been excluded after inquiry by the Forest Settlement Officer, the orders should be shared with Forest Department, So that wherever felt necessary by that latter, an appeal can be preferred.</p>	<p>Department in August 2021. JNPT informed that it will be transferring mangroves after completing the survey and ground truthing through MRSAC.</p>
	<p>(D) We direct the State Government to constitute a Committee headed by the Divisional Commissioner, as agreed by the State Government. The Committee and subcommittees shall be formed in accordance with the observations made in paragraph 68 above. The committee shall be responsible for the reservation and conservation of mangroves, for restoration of reclaimed mangroves areas set out in paragraph 73 above and for implementation of the directions in this Judgment. The Committee shall be constituted within a period of one month from today. The subcommittees as observed in paragraph 68 shall be constituted within two months from today. The Committee shall hold regular meetings and the minutes of the meeting shall be made available on public domain as observed in</p>	<p>The Mangrove Committee held meetings on 13/08/2021 and 25/10/2021. The Committee of Secretaries met on 13/07/2021 to review the Mangrove protection activities. The minutes of the meetings are enclosed (Annexure 2). The committee has received 160 complaints out of which 60 complaints are pending for final conclusion. Pendency is due to challenges posed due to Covid 19 pandemic. Total 100 complaints were disposed off from the beginning till date. District wise list of complaints and action taken thereof are enclosed in Annexure-3</p>	<p>Committee members like MCZMA, Maharashtra Pollution Control Board (MPCB), MMRDA and MHADA are consistently absent in the meetings despite sending reminders. As per the Environment Protection Act, 1986, MPCB officials are designated to file charge sheet in the court. Their non-cooperation creates hurdles in bringing the cases in the logical conclusion. Absence of MCZMA create hurdles in settling complaints related to CRZ area.</p>

<p>paragraph 68 above. As directed under the order dated 6th October 2005, the Principal Secretaries of (1) Environment, (2) Revenue and (3) Forest Department of the Government of Maharashtra shall be overall in charge for ensuring total compliance with the directions issued under this Judgment and Order. They will monitor the working of the Committee headed by the Divisional Commissioner;</p>		
<p>(G) We direct that it is the obligation of the State to replant destructed mangroves and to restore mangroves areas which are illegally reclaimed. The said areas shall be restored to its original condition. In what manner restoration shall be done must be decided by the Committee headed by the Divisional Commissioner after consulting experts in the field. The Committee shall identify the vulnerable mangroves areas in the State and direct its constant surveillance by the Police/Forest Guards/Security Guards of the Maharashtra Security Corporation. The Committee shall ensure that barricades are erected for preventing the entry of vehicles in such vulnerable area.</p>	<p>1) In most of the cases immediate availability of fund to restore the mangrove land is not available and especially in private area the authority face problems. Even if the restoration cost of land is recovered from the offender as an arrears of land revenue under Maharashtra Land Revenue Code, restoration work will get affected because of immediate unavailability of fund. Hence the Committee has directed</p> <p>a) Respective Municipal Corporations to take up responsibility of restoration of destructed areas in their jurisdiction (Urban area). The necessary funds can be demanded from the government.</p> <p>b) For the rural areas, Mangrove Foundation will initially use its resources for restoration and if such</p>	<p>No such restoration work was carried out so far. All concerned Municipal Corporations have informed in the Mangrove coordination committee meeting that restoration on Mangroves by removing debris and construction waste are practically difficult to be implemented due to lack of alternate space for depositing huge amount of debris apart from the high cost factor.</p> <p>The Mangrove Cell has identified 106 sensitive locations in MMR area for establishing CCTV surveillance. Mangrove</p>

<p>The Committee shall also consider of installing CCTVs along the vulnerable stretches to keep a vigil. The Committee shall also cause to undertake satellite mapping of mangroves area in the state at periodical intervals of not more than six months by using resolution as suggested in paragraph no.28 of the note submitted by the learned senior counsel appearing for the petitioner. Any changes seen shall be considered by the Committee and remedial measures shall be taken. The State Government shall sanction necessary amount for that purpose;</p>	<p>funds are not sufficient, additional grants will be sought by Mangrove Cell from the government.</p> <p>2) The committee is of the opinion that, the exercise to identify the vulnerable mangrove areas from each district will require sufficient time. Hence it has directed concerned forest division of each district to make a survey and identify these areas and the action plan will be prepared accordingly to have constant vigil on those lands.</p> <p>3) A project has been given to Indian Institute of Space science and Technology, Thiruvananthapuram (Institute under ISRO) by Mangrove Foundation to undertake the satellite mapping of mangroves of Maharashtra at periodical interval of six months. Their work on developing maps and a software is going on.</p>	<p>Foundation sanctioned a budget of 35 crore for this work in 2021-22. The process of appointment of consultant for the CCTV surveillance is initiated.</p> <p>There are forest stations established in 8 locations (Airoli, Vikroli, Mandale, Gharkoper, Turbhe, Colaba, Malad and Kandivali) and new stations are proposed in 9 more locations (Kanjur, Wadala, Mahul, Versova, Borivali, Kasheli, Ghansoli and Koperkhairne). Total 183 posts for Maharashtra State Security Corporation are being sanctioned and 154 posts have been filled so far through Mangrove Foundation.</p>
--	--	--

(M.Adarsh Reddy)
Member Secretary
State Mangrove Monitoring Committee
And Deputy Conservator of Forest, Mangrove Cell.

GOVT. LAND NOTIFICATION DETAILS / STATUS FOR U / S - 4 OR 20 OF INDIAN FOREST ACT: 1927

Sr. No	District	Taluka	U/S of IFA-1927		U / S-20 of IFA-1927		Remarks				
			Notification No.	Notification Date	Area in. ha u/s - 4 of IFA-1927	Remarks					
1	2	3	4	5	6						
1	MUMBAI CITY	MUMBAI	2327/2013	03.09.2013	276.65						
		DISTRICT TOTAL			276.65						
							TALUKA TOTAL	276.65			
		KURLA	2332/2013	19.09.2013	502.95		FLD.11/2020/CR-82/F-3	9/2/2021	502.95		
		KURLA	2331/2013	19.09.2013	1689.1263		FLD.11/2020/CR-63/F-4	4/2/2021	1418.163		
		KURLA	2287/2015	23-May-15	2.43718		FLD.11/2021/CR-199/F-3	24/03/2021	0.534		
		KURLA	C.R.157/F-3	20-Mar-19	18.1897				0.0000		
		KURLA	C.R.158/F-3	20-Mar-19	4.6767				0.0000		
		KURLA	C.R.262/F-3	29-Mar-19	62.62486				0.0000		
		TALUKA TOTAL			2280.00474				TALUKA TOTAL	1921.6470	
		ANDHERI	2330/2013	19.09.2013	70.1068		FLD.11/2020/CR-199/F-3	11/1/2021	70.1068		
		ANDHERI	C.R.610/F-3	16-10-2018	6.024				0.0000		
		ANDHERI	C.R.163/F-3	20-Mar-19	35.161				0.0000		
		ANDHERI	C.R.160/F-3	20-Mar-19	39.5639				0.0000		
		ANDHERI	C.R.161/F-3	8-Mar-19	4.851				0.0000		
		TALUKA TOTAL			155.7067				TALUKA TOTAL	70.1068	
		RB/ Desk-2/Forest/ CR.2328/2013	5-Oct-13	1182.2588 Ha.	182.9666		FLD.11/2020/CR-194/F-3	11/1/2021	182.9666		
		CORRIGENDUM	6-Jun-21		938.057	CORRIGENDUM PUBLISHED AGAINST 2328/2013 Dated- 05/10/2013 notification	FLD.11/2021/CR-200/F-3	24/03/2021	916.227		
		C.R.162/F-3	07.03.2019		53.3096						
		TALUKA TOTAL			1174.3332				TALUKA TOTAL	0.0000	
		DISTRICT TOTAL			3610.04464				Total	1099.1936	
										TALUKA TOTAL	3090.9474
		ROHA	2297/12	21-Aug-15	628.011		FLD.14/2020/CR-325/F-3	20/01/2021	128.959		
		TALUKA TOTAL			628.011		FLD.14/2020/CR-325/F-3	20/01/2021	143.379		
		MAHAD	2299/15	21-Aug-15	38.615		TALUKA TOTAL		272.338		
		MAHAD	2299/15	20-Aug-15			FLD.13/2021/CR-81/F-3	5/2/2021	38.615		
		TALUKA TOTAL			38.615		FLD.13/2021/CR-81/F-3	5/2/2021			
		MHASLA	RB/ Desk-2/For/ Cr.2309(1)/2012	10-Jan-20	775.512	Area deleted wide revised 10th Jan 2020 dated notification	FLD.13/2021/CR-60/F-3	5/2/2021	638.636		
		TALUKA TOTAL			775.512		TALUKA TOTAL		638.636		

		TALA	2314/12	17-Aug-15	259,2324	FLD.13/2021/CR-59/F-3	5/2/2021	145,8216
		TALUKA TOTAL			259,2324	Taluka TOTAL	5/2/2021	10,4497
3	RAIGAD	SHRIVARDHAN	2309(2)/2012	20/08/2015	431,2138	FLD.14/2020/CR-195/F-3	11/1/2021	165,7199
		TALUKA TOTAL			431,2138	Taluka TOTAL	11/1/2021	226,9904
	MURUD	2309/12		20-Aug-15	402,1984	FLD.11/2020/CR-61/F-3	5/2/2021	90,7255
		TALUKA TOTAL			402,1984	Taluka TOTAL	5/2/2021	61,3825
	URAN	2305(1)/2012		4-Sep-15	15,7020	FLD.11/2020/CR-61/F-3	5/2/2021	152,1080
		TALUKA TOTAL			15,702	TALUKA TOTAL	5-Mar-21	0.0
	ALIBAG	2372/2012		28-Aug-15	1002,4881	FLD.13/2020/CR-321/F-3	20/1/2021	208,6115
		TALUKA TOTAL			1002,4881	TALUKA TOTAL	20/1/2021	88,2800
	PEN	2305/13		20-Aug-15	301,4750	FLD.12/2020/CR-320/F-3	20/1/2021	153,843
		TALUKA TOTAL			301,475	Taluka Total	242,1230	
		DISTRICT Total			3854,4477			2302,0932
		THANE	2333/2013	6-Mar-14	1471,412	FLD.12/2020/CR-320/F-3	20/1/2021	1458,7007
		TALUKA TOTAL			1471,412	Taluka Total	20/1/2021	1458,7007
	BHIVANDI	2361/12		27-Aug-15	113,3407	FLD.12/2020/CR-304/F-3	11/1/2021	113,1764
4	THANE	2361/(1)2015		23-Aug-16	478,0739	FLD.12/2020/CR-313/F-3	11/1/2021	441,6527
		Bhivandi Taluka Total			591,4146	Bhivandi Taluka Total		554,8291
	THANE	FLD.12/2020/CR-286/F-3		12/1/2021	350,5135			0.0000
	THANE	FLD.12/2020/CR-287/F-3		12/1/2021	1036,8831			0.0000
		TALUKA TOTAL			1387,3966	Taluka Total		0.0000
		District Total			3450,2232	TOTAL	2013,5298	
		VASAI	2359/15	3-Sep-15	54,8955	FLD.12/2019/CR-14/F-3	28/2/2019	54,5967
		TALUKA TOTAL			54,8955	Taluka Total		
	DAHANU	RB/DESK II/Forest/CR-2364/2013	12-Feb-16	4-Sep-15	492,0347	FLD.14/2020/CR-271/F-3	28/01/2021	463,7847
		TALUKA TOTAL			492,0349	Taluka Total		
	PALGHAR	FLD.12/2021/CR-58/F-3		4-Feb-21	121,7822	FLD.14/2020/CR-288/F-4	2/2/2021	1509,7830
5		2358/12		5-Sep-15	2208,8695	FLD.14/2020/CR-271/F-3	28/01/2021	30,6797
		TALUKA TOTAL			2330,6517	Taluka Total		0
	TALASARI	FLD.12A/2020/CR-17/F-3		5-Sep-15	30,6797	FLD.14/2020/CR-271/F-3	28/01/2021	
		TALUKA TOTAL			30,6797	Taluka Total		
		District Total			2908,268	TOTAL		2058,8441

	KHED	2347/15 2301/12	20-Aug-15 20-Aug-15	47.9188 42.6071	LD.12/2019/CR-149/F-3 FLD.14/2019/CR-102/F-3	7/3/2019 2/2/2019	47.8388 42.6071
	RAJAPUR	RB/Desk-9/Forest/CR-2/2021	21-Oct-21	60.3710	NEWLY ADDED AREA		
	RATNAGIRI	TALUKA TOTAL		150.8969	Taluka Total		90.4459
	RAJAPUR	2347/15 2301/12	20-Aug-15 20-Aug-15	89.8149 62.2295	FLD.12/2019/CR-149/F-3 FLD.14/2019/CR-102/F-3	7/3/2019 2/2/2019	89.8149 62.0977
	RAJAPUR	RB/Desk-9/Forest/CR-1/2021	21-Oct-21	15.8400	NEWLY ADDED AREA		
	RAJAPUR	RB/Desk-9/Forest/CR-1/2021	21-Oct-21	34.3345			
	RAJAPUR	RB/Desk-9/Forest/CR-3/2021	21-Oct-21	54.1721			
	RAJAPUR	TALUKA TOTAL		256.391	Taluka Total		151.9126
	CHIPLUN	2347/15 2301/12	20-Aug-15 20-Aug-15	293.3687 236.7653	FLD.12/2019/CR-149/F-3 FLD.14/2019/CR-102/F-3	7/3/2019 2/2/2019	293.3687 235.8653
	CHIPLUN	RB/Desk-9/Forest/CR-2/2021	21-Oct-21	86.6549	NEWLY ADDED AREA		
	CHIPLUN	RB/Desk-9/Forest/CR-3/2021	21-Oct-21	52.5206			
	CHIPLUN	TALUKA TOTAL		790.3035	Taluka Total		599.2340
	DAPOLI	2347/15 2301/12	20-Aug-15 20-Aug-15	87.4280 20.0989	FLD.12/2019/CR-149/F-3 FLD.14/2019/CR-102/F-3	7/3/2019 2/2/2019	87.4280 20.0989
	DAPOLI	RB/Desk-9/Forest/CR-2/2021	21-Oct-21	26.8450	NEWLY ADDED AREA		
	DAPOLI	TALUKA TOTAL		134.3719	Taluka Total		107.5269
	MANDANGAD	2347/15 2301/12	20-Aug-15 20-Aug-15	92.3204 80.8583	FLD.12/2019/CR-149/F-3 FLD.14/2019/CR-102/F-3	7/3/2019 2/2/2019	92.3204 79.4349
	MANDANGAD	RB/Desk-9/Forest/CR-1/2021	21-Oct-21	41.1030	NEWLY ADDED AREA		
	MANDANGAD	RB/Desk-9/Forest/CR-3/2021	21-Oct-21	0.9740			
	MANDANGAD	TALUKA TOTAL		215.2657	Taluka Total		171.7553
	GUHAGHAR	2347/15 2301/12	20-Aug-15 20-Aug-15	71.1703 53.1843	FLD.12/2019/CR-149/F-3 FLD.14/2019/CR-102/F-3	7/3/2019 2/2/2019	71.1703 53.1848
	GUHAGHAR	RB/Desk-9/Forest/CR-2/2021	21-Oct-21	3.4500	NEWLY ADDED AREA		
	GUHAGHAR	RB/Desk-9/Forest/CR-3/2021	21-Oct-21	2.9300			
	GUHAGHAR	RB/Desk-9/Forest/CR-4/2021	21-Oct-21	187.0477			
	GUHAGHAR	TALUKA TOTAL		317.7823	Taluka Total		124.3651
	SANGMESHWAR	2347/15 2301/12	20-Aug-15 20-Aug-15	103.3315 148.5088	FLD.12/2019/CR-149/F-3 FLD.14/2019/CR-102/F-3	7/3/2019 2/2/2019	103.3315 148.5088
	SANGMESHWAR	RB/Desk-9/Forest/CR-1/2021	21-Oct-21	6.9500	NEWLY ADDED AREA		
	SANGMESHWAR	RB/Desk-9/Forest/CR-2/2021	21-Oct-21	30.6860			
	SANGMESHWAR	TALUKA TOTAL		289.5523	Taluka Total		251.8403
	SANGMESHWAR	RB/Desk-9/Forest/CR-1/2021	21-Oct-21	6.1797	FLD.14/2019/CR-102/F-3	2/2/2019	6.1797
	SANGMESHWAR	RB/Desk-9/Forest/CR-2/2021	21-Oct-21	25.7100	NEWLY ADDED AREA		
	SANGMESHWAR	TALUKA TOTAL		131.7226	Taluka Total		6.1797

		RB/Desk-9/Forest/CR-1 /2021	21-Oct-21	9.3176	NEWLY ADDED AREA		
LANJA		RB/Desk-9/Forest/CR-2 /2021	21-Oct-21	20.4600			
		RB/Desk-9/Forest/CR-3 /2021	21-Oct-21	81.1260			
		TALUKA TOTAL		110.9036			
		District Total		2397.1832			
					TOTAL	1432.7098	
7	SINDHUDURG	MALVAN	2288/2012	28-Aug-15	221.0621	128.5848	
		KUDAL	2288/12	28-Aug-15	0.6737	0.6737	
		DEVGAD	2288/(2)/12	28-Jan-16	152.3379	152.3379	
		SAVANTWADI	2288/(1)/12	28-Jan-16	32.3491	31.0361	
		VENGURLA	2288/(1)/12	28-Jan-16	80.9383	61.9170	
		District Total		487.3611			
		GRANT TOTAL		16984.1776	Total	374.5495	
					Total	11549.3238	

Annexure 2

Mangrove Monitoring Committee

Sr. No.	Attachments
1	Minutes of 13.08.2021
2	Minutes of 25.10.2021
3	Minutes of 13.07.2021

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई यांचे कार्यालय,
३०२, वेक फिल्ड हाऊस, ३रा मजला, ब्रिटानिया रेस्टोरंट जवळ, बॉलार्ड इस्टेट, फोर्ट, मुंबई ४००००१.
दूरध्वनीक्र.०२२-२२६९४९८४/८५, Email: dcfmangrovecell@gmail.com/konkanmangroves@gmail.com

**विषय:- कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीच्या १६ व्या
बैठकीचे मंजूर इतिवृत्त.**

जा.क्र.कक्ष-१/ल.ले/३७ /सन २०२०-२१
फार्ट, मुंबई ४००००१, दिनांक: २३.०९.२०२१.

प्रति,

१. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, नवी मुंबई.
२. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई.
३. मुख्य वन संरक्षक (प्रादेशिक) ठाणे.
४. विभागीय वन अधिकारी, मुंबई कांदळवन संधारण घटक, मुंबई.
५. जिल्हाधिकारी, मुंबई/मुंबई उपनगर/ ठाणे/ पालघर/ रायगड/ रत्नागिरी/ सिंधुदुर्ग.
६. पोलिस आयुक्त, मुंबई/ठाणे/ नवी मुंबई यांचे प्रतिनिधी.
७. आयुक्त, महानगरपालिका बृहन्मुंबई/ ठाणे/ कल्याण-डॉबिवली/ मिरा-भाईंदर/ वसई-विरार/ नवीमुंबई/ पनवेल/ भिवंडी-निजामपूर/उल्हासनगर यांचे प्रतिनिधी. (उपआयुक्तवत्यावरीलदर्जाचे अधिकारी)
८. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) कोल्हापूर किंवा त्यांचे प्रतिनिधी (विभागीय वन अधिकारी व त्यावरील दर्जाचे अधिकारी)
९. पोलीसअधिक्षक, ठाणे (ग्रा) रायगड/पालघर/रत्नागिरी/सिंधुदुर्ग यांचे प्रतिनिधी (पोलीस उपअधिक्षक व त्यावरील दर्जाचे अधिकारी)
१०. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र सागर तटीय क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरण (MCZMA)
११. श्री. अशोक वाघाये, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (MMRDA) चे प्रतिनिधी.
१२. शाहरआणि औद्योगिक विकास महामंडळ (CIDCO) चे प्रतिनिधी.
१३. महाराष्ट्र गृह निर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरण (MHADA) चे प्रतिनिधी.
१४. झोपडपडी पुनर्विकास प्राधिकरण यांचे प्रतिनिधी.
१५. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (MIDC) यांचे प्रतिनिधी.
१६. महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाचे क्षेत्रिय अधिकारी.
१७. नवी मुंबई एन्हारमेंट ऐक्शन ग्रुप यांचे प्रतिनिधी
१८. श्रीमती. हेमा स्मानी, बॉम्बे एन्हारमेंट ऐक्शनग्रुप यांचे प्रतिनिधी
१९. श्री. स्टॅलिन डी.वनशक्ती (NGO) यांचे प्रतिनिधी
२०. महाराष्ट्र मछिमार कृती संघ यांचे प्रतिनिधी
२१. संचालक, बॉम्बे नॅचरल हिस्ट्री सोसायटी (BNHS)

संदर्भ :- शासन निर्णयक्र. एस-३०/२०१५/अनौ.३०/प्र.क्र.४६२/फ-३, दि.१६ ऑक्टोबर, २०१८.

कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीची १६ वी बैठक शुक्रवार, दिनांक १३.०८.२०२१ रोजी विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांचे अध्यक्षतेखाली ऑन लाईन बैठक घेण्यात आली.

सदर बैठकीचे मंजूर इतिवृत्त आपणास माहिती व पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात येत आहे. त्या अनुषंगाने इतिवृत्तातील सूचनेप्रमाणे योग्य ती कार्यवाही करून कांदळवन तक्रारीबाबतचा अहवाल पुढील बैठकीपूर्वी या कार्यालयात सादर करावा, ही विनंती.

सदस्यसचिव,
कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समिती
तथा
उप वनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई.

कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीची १६ वी ऑनलाईन बैठक
दिनांक १३.०८.२०२१ रोजीचे इतिवृत्त
मा.विभागीय आयुक्त यांचे कार्यालय, कोकण भवन, सी.बी.डी. बेलापूर, नवी मुंबई.

समितीचे अध्यक्ष तथा विभागीय आयुक्त यांच्या अध्यक्षतेखाली ऑनलाईन पद्धतीने सदरची बैठक घेण्यात आली. अध्यक्षांनी उपस्थितांचे स्वागत केले व समितीच्या बैठकीस सुरुवात केली. सदर बैठकीस खालील अधिकारी व व्यक्ती किंवा द्वारे उपस्थित होते.

अ.क्र.	नाव	पद	कार्यालय
१	श्री. राजीव निवतकर	जिल्हाधिकारी मुंबई शहर	जिल्हाधिकारी मुंबई शहर
२	श्री. मिलिंद बोरीकर	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर
३	श्री. राजेश नारेकर	जिल्हाधिकारी ठाणे	जिल्हाधिकारी ठाणे
४	श्रीमती निधी चौधरी	जिल्हाधिकारी रायगड	जिल्हाधिकारी रायगड
५	श्रीमती के. मंजुलक्ष्मी	जिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग	जिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग
६	श्रीमती. निनु सोमराज	उप वनसंरक्षक, कांदळवन कक्षा,	अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई.
७	श्री. मकरंद देशमुख	उप आयुक्त (महसूल)	विभागीय आयुक्त, कोकण, बेलापूर.
८	निवासी उपजिल्हाधिकारी पालघर	निवासी उपजिल्हाधिकारी पालघर	जिल्हाधिकारी पालघर
९	निवासी उपजिल्हाधिकारी रत्नागिरी	निवासी उपजिल्हाधिकारी रायगड	जिल्हाधिकारी रायगड
१०	श्री. अशोक वाघाये	एम.एम.आर.डी.ए.	एम.एम.आर.डी.ए.
११	श्री. स्टॉलिन डी.	वनशक्ती	वनशक्ती
१२	श्री. प्रमोद पाटिल	नोडल अधिकारी सिडको	सिडको
१३	श्रीमती हेमा रमणी	बी.ई. ए.जी. याचे प्रतिनिधी	बी.ई. ए.जी.
*	महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ	अनुपस्थित	
*	MCZMA	अनुपस्थित	

- किंवा द्वारे उपस्थित काही सदस्यांचे नाम / पदनामाचा बोध होत नसल्यामुळे काही सदस्यांची नोंद केलेली नाही.

समितीने अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे अध्यक्षतेखाली कांदळवन समितीच्या आढावा घेण्याबाबतच्या समितीची दि.१३.०७.२०२१ रोजी झालेल्या बैठकीच्या इतिवृत्ताचा आढावा घेऊन सर्व सदस्यांना पुढील प्रमाणे आदेशाची अंमलबजावणी प्राधान्याने करण्याच्या सूचना दिल्या.

अ.क्र	विषय	कारवायाची कार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
१	कांदळवन क्षेत्रातील डेब्रिज हविण्याबाबत.	प्रधान सचिव, शहर विकास विभाग, UDD -1,UDD-2 यांनी दिलेल्या आदेशानुसार कांदळवन क्षेत्रातील व त्याच्या कार्यक्षेत्रातील ५०-मीटर बफर झोनमध्ये कचरा डंपिंग काढून टाकण्याची जबाबदारी संबंधीत स्थानिक महानगरपालिकांची राहील व त्यासाठी लागणार खर्च फक्त महापालिका प्राधिकरणाद्वारे केला जाईल. तसेच महानगरपालिकेमार्फत हटविण्यात आलेल्या भराव, कचन्याची क्लिल्हेवाट करून त्यांच्या C&D कचरा पुनर्वापराच्या सुविधांद्वारे पुनर्वापर करण्याच्या सूचना दिल्या. त्या अनुषंगाने कांदळवन समिती अंतर्गत कांदळवन क्षेत्रातील डेब्रिज हटविण्याची कामे प्राधान्याने पूर्ण करण्याच्या सूचना दिल्या.	संबंधीत महानगरपालिका
२	कांदळवनाचे Restoration करणेबाबत.	समितीने कांदळवन सनियंत्रन समितीमधील Restoration करण्याबाबतची सर्व प्रकरणे प्राधान्याने पूर्ण करून अनुपालन अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी सर्व व सर्व महानगरपालिका
३	जिल्हा स्तरीय व तालुका स्तरीय समितीच्या बैठका घेण्याबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> राज्य कांदळवन समितीमधील कांदळवनाच्या न्हासाच्या तक्रारी व इतर तक्रारीवर जिल्हा व तालुका स्तरावरील समितीमध्ये चर्चा करून त्यावर उचित कार्यवाही करण्याच्या सूचना दिल्या. तसेच आतापर्यंत घेण्यात आलेल्या बैठकीचे इतिवृत्त konkanwetland@gmail.com या ईमेल वर पाठवाविण्याच्या सूचना दिल्या. त्यानुसार सदरचे इतिवृत्त www.konkanmangroves.com या वेबसाइटवर समितीच्या पुढील बैठकीपूर्वी अपलोड करण्याच्या सूचना सदस्य सचिवांना दिल्या. 	जिल्हाधिकारी सर्व व सदस्य सचिव
४	कांदळवन क्षेत्र हस्तांतरीत करणेबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> कांदळवन क्षेत्राचे कलम ४ व कलम २० अंतर्गत अधिसूचीत करणेबाबतची सर्व प्रलंबित प्रकरणे पूर्ण करण्याबाबतची कार्यवाही त्वरेने करण्याच्या सूचना दिल्या. यापैकी कलम ४ अंतर्गत रत्नागिरी जिल्ह्यातील १०१६.९६ हेक्टर आणि सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील १२८.६४ हेक्टर प्रस्ताव व कलम २० अंतर्गत रायगड जिल्ह्यातील ११३.६० हेक्टर, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील ६७.५० हेक्टर, रत्नागिरी जिल्ह्यातील ३७.७८ हेक्टर इतक्या प्रलंबित क्षेत्र प्राधान्याने १५ दिवसात कार्यवाही पूर्ण करण्याच्या सूचना दिल्या. विशेषत: सिंडको, MMRDA, JNPT यांचेकडील क्षेत्र प्राधान्याने कांदळवन कक्षाकडे हस्तांतरीत करून सदरचे क्षेत्र अधिसूचीत करण्याच्या सूचना दिल्या. 	सर्व जिल्हाधिकारी, सिंडको MMRDA JNPT Mhada MIDC सर्व महानगरपालिका मुंबई, कल्याण- डोंबिवली, नवी मुंबई, पनवेल महानगरपालिका, वी.एन.एमसी

		<ul style="list-style-type: none"> तसेच म्हाडा, MIDC आणि संबंधीत सर्व महानगरपालिका कल्याण-डॉबिवली, नवी मुंबई, पनवेल महानगरपालिका, बी.एन.एमसी इत्यादी इतर एजन्सी देखील त्यांचेकडील क्षेत्र कांदळवन कक्षाकडे प्राधान्याने हस्तांतरित करण्याच्या सूचना दिल्या. 	
	वन जमाबंदी अधिकारी (FSO) यांचेकडून चौकशी पूर्ण करणेबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> कांदळवन क्षेत्र अधिसूचीत करण्याबाबत सुमारे ३७०० हेक्टरपेक्षा जास्त क्षेत्राची वन जमाबंदी अधिकारी (FSO) यांच्याकडे प्रलंबित असून याबाबत तात्काळ कार्यवाही पूर्ण करण्याचे निर्देश समितीने दिले. 	वन जमाबंदी अधिकारी, कोकण भवन, नवी मुंबई

कांदळवन समितीच्या तक्रारींवर केलेली कार्यवाही

अ.क्र	तक्रार क्र. व तक्रारीचा विषय	कारवायाची कार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
मुंबई उपनगर जिल्हातील कांदळवन तक्रारी			
१	तक्रार क्र. १२ श्री. लुक मॅन्डीस दि. ३०.११.२०१८ Mangroves under threat at Bandra east below Mahim-Sion link way.	<ul style="list-style-type: none"> सदर जागेवरील कांदळवनापासून ५० मी अंतरामध्ये मोठ्या प्रमाणात डेब्रिज टकल्यामुळे सदरचे डेब्रिज हटवून सदर जागेवर कांदळवनाची लागवड करण्याच्या सूचना दिल्या होत्या. 	बृहन्मुंबई महानगरपालिका, मुंबई.
२	तक्रार क्र. २७ श्री. डेबी गोएंका - दि. १२.१२.२०१८ Destruction of mangroves by INS Hamla at Marve.	<ul style="list-style-type: none"> कंत्राटद्वारा विरुद्ध दोषारोप पत्र क्र. 2883/2016 दि. 18.07.2016 बोरीवली (प) न्यायालयात दाखल करण्यात आली आहे. आज रोजी सदरचे प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे. 	जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर.
३	तक्रार क्र. ६९ श्रीम. आदिती प्रधान दि. २०.०४.२०१९ Debris dumping in Lokhandwala Mangrove in Andheri West.	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात मौजे वर्सोवा येथील स.क्र. १२० अ, ही मिळकत महाराष्ट्र हौसिंग बोर्ड यांच्या मालकीची आहे. सदर ठिकाण टाकण्यात आलेले डेब्रिज हे कांदळवनाच्या क्षेत्रापासून ५० मीटरच्या आत करण्यात आले आहे. त्या अनुषंगाने समितीने म्हाडामार्फत सदर जागेवरील डेब्रिज हटवून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या. 	जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर व म्हाडा
४	तक्रार क्र. ९४ दि. ०१.०९.२०१९ श्री. रेजी अब्राहम Site visit by SDO and other enforcement authorities at malad malwani, lagoon road, CTS no 2841, S.no 263 on 21.07.2019	<ul style="list-style-type: none"> सदर ठिकाणी जय कुमार इंफ्रास्ट्रक्चरचे काम सूरु असून MRSAC नकाशानुसार सरदचे क्षेत्र हे कांदळवन क्षेत्रात येत नाही परंतु कांदळवनापासून ५० मी च्या आत भराव करण्यात आला असून सदरचा भराव असल्याचे दिसून येते. तरी सदरचा भराव हटविण्याबाबत योग्य ती कार्यवाही BMC मार्फत करण्याच्या सूचना समितीने सांगितले. 	जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर.
५	तक्रार क्र. ९५ दि. १२.०९.२०१९ श्री. रेजी अब्राहम Action against Taxi parking in Mangrove, Malad	<ul style="list-style-type: none"> सदर ठिकाणी कांदळवन अस्तित्वात नाही परंतु 'सदर ठिकाणी जुन्या टॅक्सी पार्किंग करण्यात आले आहे. सदरचे क्षेत्र हे कांदळवनापासून ५० मी च्या आत दिसून येते. निष्कासनाची कार्यवाही प्रलंबित 	जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर.

६	तक्रार क्र. १८ श्री. बी.एन. कुमार व श्री. नंदकुमार पवार दि.०६.०८.२०१९ Debris mafia shifts goalposts on Sion Panvel Highway – Chembur.	• समितीने सदरची जागा सॉल्ट विभागाची असली तरी जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्यामार्फत सदर जागेची स्थळ पाहणी करून डेब्रिज हटविण्याकरीता योग्य ती कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी, मुंबई ^{३६} उपनगर.
७	तक्रार क्र. १११ दि.२३.१२.२०१९ श्री. सुकांत कॉल Mangrove Destruction जनकल्याण नगर, मालाड (पश्चिम) मुंबई.	• समितीने या तक्रारीबाबत कांदळवनापासून ५० मी मध्ये झालेला भराव हटविण्यासाठी BMC यांना सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी, मुंबई ^{३७} उपनगर व BMC
८	तक्रार क्र. ११२ श्री. संयद अब्बास रिझबी दि. २५.१२.२०१९ - Complaint against blatant destruction of Mangroves by dumping debris P/North Ward, Malad West, Mumbai.	• सदरची जागा ही कांदळवनापासून ५० मी च्या आत असून याबाबत BMC मार्फत सदरचे काम बंद करण्याबाबत Stop work notice देण्यात आली आहे. • सदर जागेमध्ये GPS Reading नुसार २००५ साली कांदळवन अस्तित्वात होते. परंतु अनधिकृत बांधकामामुळे आज रोजी कांदळवनाचा न्हास झाल्यामुळे सदर ठिकाणी असलेले अनधिकृत बांधकाम हटविण्याच्या सूचना जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांना दिल्या.	जिल्हाधिकारी, मुंबई ^{३८} उपनगर.
९	तक्रार क्र. ११८ श्री. हरीश पांडे दि.२५.०१.२०२० large scale CRZ १ reclamation & mangroves destruction in Ganpat Patil Nagar in Dahisar, Mumbai	• सतीमीने या तक्रारीबाबत जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांना तक्रारदारासोबत एकत्र स्थळ पहाणी, सर्वे करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी, मुंबई ^{३९} उपनगर.
१०	तक्रार क्र. ११९ श्री. हरीश पांडे दि.२५.०१.२०२० Reclamation of wetlands at Dharma Nagar, Borivali West.	• सदरचे क्षेत्र हे कांदळवन क्षेत्र नसून सदरचे क्षेत्र हे खाजगी व्यक्तीचे असल्याचे दिसून येते तसेच सदर ठिकाणी भरणी करून मोटार दुरुस्तीचे गैरेजचे बांधकाम केले आहे.	जिल्हाधिकारी, मुंबई ^{४०} उपनगर.
११	तक्रार क्र. १२० श्री. हरीश पांडे दि.२५.०१.२०२० Mass scale reclamation of Wetlands & Mangroves next to Eskay Club, Borival	• या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या दि.४.०५.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी कांदळवनापासून ५० मी आत भरणी केल्याप्रकरणी मे. आत्मकमल ट्रॅडिंग कॉर्पोरेशन प्रा.लि चे पार्टनर श्री. राजेश ठाकूर यांचेविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. तसेच सदर ठिकाणी झालेली भरणी काढून कांदळवन क्षेत्र पुरवत करण्याबाबत सहाय्यक आयुक्त, आर/उत्तर बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना कळविण्यात आले आहे. • त्या अनुषंगाने समितीने सदरची तक्रार CRZ चे उल्लंघन करण्यात आले असल्याने सदरची तक्रार MCZMA यांना पाठविण्याच्या व सदरची तक्रार बंद करण्याचे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी, मुंबई ^{४१} उपनगर व BMC

१२	तक्रार क्र. १२१ श्री. रेजी अब्राहम दि. २४.०१.२०२० Illegal constructions in charkop village by Chawl Mafia Bipin Bhandari and Chaurasiya on collector land.	<ul style="list-style-type: none"> सदर ठिकाणी २००५ साली कांदळवन अस्तित्वात नव्हते. परंतु सध्यस्थित जागेची तपासणी करून सध्या या जागेवर कांदळवन आहे किंवा नाही याबाबत तपासणी करून अहवाल सादर करण्याच्या सूचना अशासकीय संस्थेचे सदस्य यांना सूचना दिल्या. 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर
१३	तक्रार क्र. १२२ श्री. रेजी अब्राहम दि. ४.०३.२०२० Large scale Illegal construction activities continue unabated	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या दि. ३०.०८.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार मढ- मार्वे रोड, रिट्रीट हॉटेलसमोर मौजे एरंगळ, ता. बोरीवली येथील जागा श्री. सुरेश सुजान यांचे नावे असून न.भू.क्र. १५४३ व इतर काजगी मिळकतीवर वर्तुळाकार मैदान बनविण्यात आलेले आहे. सदर वर्तुळाच्या उत्तरेस ताडपत्रीचे शेड तयार केले आहे. तक्रारदारांनी तक्रारीत एन.डी. झोन व सी.आर. झेड या नियमांचे उल्लंघन केल्यामुळे पी/उत्तर बृहन्मुंबई महानगरपालिका यांना नियमानुसार कार्यवाही करणेबाबत कळविले आहे. सदरचे जागा गुगल अर्थात सहाय्याने तपासले असून सदरचे क्षेत्र खाजगी असून सदर ठिकाणी कांदळवन नष्ट करून मैदान तयार करण्यात आले असे दिसून येते. त्या अनुषंगाने समितीने जागेच्या मालकास गुन्हा दाखल करून सदरची जागा Restore करण्याच्या सूचना दिल्या. 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर
१४	तक्रार क्र. १३७ स्वाभिमानी पॅन्थर संघटना दि. १८.१०.२०२० जाणीव पूर्वक बृहन्मुंबई महानगरपालिकेच्या नाल्यात कचरा टाकून, संरक्षित कांदळवनाच्या न्हासाबाबत	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या दि. २४.०३.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी मुंबई महानगरपालिकेचा नाला वाहत असून दोन्ही बाजूला कांदळवन क्षेत्र हे वन विभागाच्या ताब्यातील क्षेत्र आहे. सदर नाल्यातून मुंबई महानगरपालिका यांचेमार्फत गाळ काढण्याचे काम सुरु होते व त्या कामासाठी तेथे जे.सी.बी. डंपर व बाहेर काढलेला होता. तक्रारदार यांनी केलेल्या तक्रारीवरून जागेवर असलेल्या गाडीवर वन विभागामार्फत गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. त्या अनुषंगाने समितीने सदरची तक्रार बंद करण्याचे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर व बी.एम.सी
१५	तक्रार क्र. १३८ श्रीमती श्वेता भट दि. २६.१०.२०२० Destruction of mangroves near sea breeze building, near Shiniya Mahadev temple, Versova, Andheri West, Mumbai.	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर व वनपरिक्षेत्र अधिकारी, पक्षिचिम मुंबई, मु.का.स.घ यांच्या अहवालानुसार सर्वे क्र. ८३ मध्ये कांदळवनापासून ५० मी च्या आत असलेले अतिक्रमण दि. २९.०७.२०२१ रोजी निष्कासीत केलेले आहे. ६०२.४ हे. कांदळवन क्षेत्राचा ताबा वन विभागाकडे दिला आहे. त्या अनुषंगाने समितीने सदरची तक्रार बंद करण्याचे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर व वन परिक्षेत्र अधिकारी, मु.का.स.घ

१६	तक्रार क्र. १३९ श्री. स्टॅलिन डी. दि. २७.१०.२०२० Reclamation and illegal construction at Azad Mohalla	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात दि. १३.०५.२०२१ रोजी सदर जागेची स्थळ पाहणी करण्यात आली असून सदरचे क्षेत्र न.भू.क्र. ११७ मध्ये असून सदर ठिकाण २० ते ३० अनधिकृत झोपड्यांचे बांधकाम दिसून आले. सदरचे क्षेत्र अधिसूचीत कांदळवन क्षेत्र नसून सदरचे अतिक्रमण ५० मी बफर क्षेत्रामध्ये आहे. सदर ठिकाणी कांदळवनाचे Restoration करण्याचे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी मुंबई शहर
१७	तक्रार क्र. १४० श्री. प्रसाद खाले दि. २७.१०.२०२० Destruction of mangroves at Mankhurd Maharashtra Nagar Bus stop.	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात ७.१२.२०१९ रोजी संयुक्त स्थळ पाहणी करण्यात आली असून सदर क्षेत्र MRSAC नकाशानुसार अधिसूचीत राखीव वन (कांदळवन) क्षेत्र आहे. सदर क्षेत्रात BPCL कंपनीमार्फत पाईप लाईन बसविण्याचे काम केले असून सदर कामासाठी वनसंरक्षक कायदा अंतर्गत आवश्यक परवानग्या रितसर घेतल्या आहेत. त्या अनुषंगाने समितीने सदरची तक्रार बंद करण्याचे निर्देश दिले. 	विभागीय वन अधिकारी, मु.का.सं.घ
१८	तक्रार क्र. १४१ श्री. रोहीत जोशी व श्री. स्टॅलिन डी. Destruction of Mangrove in Bhandup	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या दि. २६.०८.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार सदरची जागा ही भांडूप सर्वे नं ६३पै. व मौजे नाहून ६७ पै असून सदरची जागा सॉल्ट पॅन विभागाच्या ताब्यात आहे. सदर ठिकाणी BMC मार्फत Sewage Pipeline च्या दुरुस्तीचे काम करण्यात आले आहे. सदरचे काम केल्यानंतर भरती आहोटीचे पाणी ये जा करण्यासाठी कार्यवाही करण्यात येईल असे BMC यांच्या अभियंता यांनी सांगितले. 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर
१९	तक्रार क्र. १४२ श्री. स्टॅलिन डी. दि. ०३.०२.२०२१ Extensive ongoing destruction of mangroves, wetlands and CRZ areas in Mahul.	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या दि. २६.०८.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार दि. १६.०३.२०२१ रोजी कांदळवन समिती सदस्य यांनी स्थळपाहणी केली असून स्थळपाहणी दरम्यान म्हाडा इमातीच्या मागील बाजूस कांदळवन क्षेत्रावर भराव झाल्याचे निर्दर्शनास आले. तसेच तक्रारीत नमूद जागा अधिसूचित कांदळवन क्षेत्रपैकी असल्याने प्रकरणी कांदळवनाचा न्हास केल्याप्रकरणी एकूण ९ वनगुन्हे नोंद करण्यात आलेले आहेत. सदर वनगुन्ह्यात एकूण ५ आरोपींना अटक करून त्यांना न्यायालयात हजर केले आहे. तसेच भरावाकरीता वापरण्यात आलेली एकूण ४ वाहने जप्त करण्यात आली असून रौ.गु.क.१ ई/२०२१ दि. १५.०१.२०२१ अन्वये वनगुन्ह्याचे दोषारोप पत्र देखील मा. महागवर दंडाधिकारी कुर्ला कोर्ट ५२ येथील न्यायालयात दाखल केला आहे. 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर
२०	तक्रार क्र. १५५ श्री. हरीष पांडे दि. २४.०२.२०२१ Illegal bus parking in wetlands at Saraswati Complex, Dahisar East	समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर

२१	तक्रार क्र. १५६ दि. MCGM pumping raw sewage into salt lakes of Bhandup. Reclamation of waterbodies, blocking of tide water, dumping near Mangroves.	समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर
----	---	--	--------------------------

ठाणे जिल्ह्यातील कांदळवन तक्रारी

अ. क्र.	तक्रार क्र. व तक्रारीचा विषय	करावयाची कार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
२२	तक्रार क्र. ९ श्री. जयेश गुप्ता – दि. २४.११.२०१८ Destroying mangroves in the CRZ Creek area of Sabe- Desai-Khardi Gaon, Thane.	• प्रदूषण नियंत्रण अधिकारी यांच्या दि. ०९.०६.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार दिवा डिंगिंग ग्रांडचे शास्त्रीय पद्धतीने Bio Remediation and Biomining पद्धतीने Closure करण्यासाठी निविदा मागविलेली आहे.	आयुक्त ठाणे महानगरपालिका
२३	तक्रार क्र. १७ श्री. धिरज परब, दि. ०५.१२.२०१८ सेव्हन इलेक्हन हॉटेल कं. ने मीरा रोड कनकिया येथे कांदळवनाची तोड करून माती भराव व कुंपण भिंत बांधकाम केल्याबाबत.	• समितीने या तक्रारीबाबत FIR दाखल करण्यात आली असून याबाबत वरीष्ठ पोलीस निरीक्षक मिरा रोड पोलीस स्टेशन यांना सदर गुन्हा केल्याबाबत चार्जशीट न्यायालयात दाखल करण्याच्या सूचना दिल्या.	पोलीस निरीक्षक मिरा रोड पोलीस स्टेशन
२४	तक्रार क्र. २१ श्री. बी.एन. कुमार व श्री. नंदकुमार पवार दि. ०९.१२.२०१८ Sion Panvel Highway work damaging Mangroves.	• या तक्रारी संदर्भात ७.१२.२०१९ रोजी संयुक्त स्थळ पाहणी करण्यात आली असून सदर क्षेत्र MRSAC नकाशानुसार अधिसूचीत राखीव वन (कांदळवन) क्षेत्र आहे. सदर क्षेत्रात BPCL कंपनीमार्फत पाईप लाईन बसविण्याचे काम केले असून सदर कामासाठी आवश्यक परवानग्या रितसर घेतल्या आहेत. • या तक्रारी संदर्भात सायन पनवेल हायवे जवळ वाशी टोल टाका समोर रोडच्या रुंदी करणाऱ्या कामामुळे जूने असलेले डेब्रिज रोड लगत टाकण्यात आले आहे. सदर ठिकाणी कांदळवनाचे नुकसान झाले नसून सदरचे डेब्रिज हे कांदळवनालगत असल्याचे दिसून येते. • त्या अनुषंगाने समितीने सदर जागेचे BMC मार्फत डेब्रिज हटविण्याच्या सूचना दिल्या.	विभागीय वन अधिकारी, मु.का.सं.घ
२५	तक्रार क्र. ८३ श्री.बी.एन. कुमार ०१.०८.२०१८ Mangrove killing along Sion-Panvel highway - Request for rapid action force.	• तहसिलदार ठाणे यांच्या दि.०५.११.२०१९ रोजीच्या अहवालानुसार मंडळ अधिकारी बाळकुम यांनी अर्जदार यांचे समवेत दि. २९.६.२०१९ रोजी प्रत्यक्ष जागेवर जाऊन पाहणी केली असता सदर जमिनीवर मोठ्या प्रमाणात डेब्रिजचा भरणा केलेला असून जमीन भरणी करत पुढे पुढे वाढवत असल्याचे निर्दर्शनास आलेले आहे.	१. जिल्हाधिकारी, ठाणे. २. मीरा-भाईदर महानगरपालिका, जि. ठाणे.
२६	तक्रार क्र. ६५ श्री. सुबीर वर्मा - दि. २७.०३.२०१९ Dumping to claim mangrove Land, Thane.	• तहसिलदार ठाणे यांच्या दि.०५.११.२०१९ रोजीच्या अहवालानुसार मंडळ अधिकारी बाळकुम यांनी अर्जदार यांचे समवेत दि. २९.६.२०१९ रोजी प्रत्यक्ष जागेवर जाऊन पाहणी केली असता सदर जमिनीवर मोठ्या प्रमाणात डेब्रिजचा भरणा केलेला असून जमीन भरणी करत पुढे पुढे वाढवत असल्याचे निर्दर्शनास आलेले आहे.	१. जिल्हाधिकारी, ठाणे. २. मीरा-भाईदर महानगरपालिका, जि. ठाणे.

		<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत Satellite Image समितीकडे सादर करण्यास व त्यानुसार उचित कार्यवाही करण्याचे निर्देश जिल्हाधिकारी ठाणे यांना दिले. 	
२७	तक्रार क्र. ७६ श्री. धिरज परब:- भाईंदर पश्चिम राधा स्वामी सत्संग व परिसरात पाणथळ, कांदळवनाच्या न्हासाबाबत. पाणथळ समितीकडून कांदळवन समितीकडे वर्ग केलेली तक्रार	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारीबाबत FIR दाखल करण्यात आले असून सदर ठिकणी करण्यात आलेला डेब्रिज व माती भराव मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेमार्फत हटवून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना समितीने दिल्या. 	१. जिल्हाधिकारी, ठाणे. २. आयुक्त, मीरा-भाईंदर मनपा,
२८	तक्रार क्र. ७७ श्री. धिरज परब:- मीरा भाईंदर महापालिका हृदीतील मीरा रोड पश्चिम येथे नाझरेथ आगर परिसरात सरकारी व खाजगी जागेत कांदळवन पाणथळचा न्हास करून CRZ चेतल्लंघन.	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारीबाबत FIR दाखल करण्यात आले असून सदर ठिकणी करण्यात आलेला डेब्रिज व माती भराव मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेमार्फत हटवून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना समितीने दिल्या. 	१. जिल्हाधिकारी, ठाणे. २. आयुक्त, मीरा-भाईंदर मनपा,
२९	तक्रार क्र. ७९ श्री. धिरज परब:- मीरा भाईंदर महापालिका हृदीतील नवघर गाव मागील सरकारी खाजण सर्वे क्र. १५मध्ये मनपाने पाणथळ, कांदळवन व CRZ १ मध्ये बेकायदा टाकलेला कचरा, भराव	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारीबाबत FIR दाखल करण्यात आले असून सदर ठिकणी करण्यात आलेला डेब्रिज व माती भराव मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेमार्फत हटवून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना समितीने दिल्या. 	१. जिल्हाधिकारी, ठाणे. २. आयुक्त, मीरा-भाईंदर मनपा,
३०	तक्रार क्र. ८२ श्री. प्रसाद खाले ११.०६.२०१९ Destruction of Mangroves by dumping of debris and reclamation at Kharegaon, Kalwa	<ul style="list-style-type: none"> • ठाणे महानगरपालिका यांच्या दि.०९.०६.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार कांदळवनापासून ५० मी च्या आत अनधिकृतपणे बांधकाम भंगाराची दुकाने ठाणे महानगरपालिका यांच्या यंत्रणेमार्फत अनधिकृत ३ शेड निष्कासित करण्यात आल्या आणि डेब्रिज जेसीबीच्या मदतीने हटविण्यात आले. • या तक्रारीबाबत समितीने तक्रारदार, समितीचे अशासकीय सदस्य, बनशक्ती व BEAG तसेच बनक्षेत्रपाल, भिवंडी यांचे सोबत एकत्र स्थळ पाहणी करण्याच्या सूचना ठाणे महानगरपालिका यांना सूचना दिल्या. 	जिल्हाधिकारी ठाणे आणि ठाणे महानगरपालिका
३१	तक्रार क्र. ९० श्री. के.एस. शुल्का - दि. १३.०८.२०१९ Debris and Garbage dumping in the Creek and on the Mangroves in Sector-11, Belapur	<ul style="list-style-type: none"> • सदरचा घनकचरा हा समुद्राजवळी कचरा असून समितीने नवी मुंबई महानगरपालिकेला नियमीतपणे कांदळवन स्वच्छता अभियान राबविण्याच्या सूचना दिल्या. • त्या अनुषंगाने समितीने सदरची तक्रार बंद करण्याचे निर्देश दिले. 	१. जिल्हाधिकारी, ठाणे. २. आयुक्त, नवी मुंबई महानगरपिके.

३२	तक्रार क्र. १७ श्री. आरोफ इराकी दि.०९.०८.२०१९ Complaint against the Collector of Thane for causing Contempt of Court for their no action against illegal sand mining At Retibunder and Desai Khadi near Chuha Pal in Diva, Thane.	• या तक्रारीबाबत जिल्हाधिकारी ठाणे यांच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी कोठेही कांदळवनाचे नुकसान झालेले नाही. तसेच खाडी किनारी भागात यापूर्वी कांदळवनाचे नुकसान झाल्याचे दिसून येते.	जिल्हाधिकारी ठाणे
३३	तक्रार क्र. १०० श्री. धिरज परब -दि. १४.१०.२०१९ भाईंदर पश्चिम येथे बजरंग नगर भागात महापालिकेने कांदळवन क्षेत्रात बेकायदेशीर भराव करून काँक्रीट टाकी, रस्लॅब टाकून शौचालयाचे बांधकाम केल्या प्रकरणी.	• सदर ठिकाणी स्वच्छ भारत अभियान अंतर्गत प्री. फायब्रीगेट टॉयलेट ठेवण्यात आले होते परंतु कांदळवन समितीच्या निर्देशानुसार सदरचे शौचालय काढण्यात आलेला आहे. मौजे भाईंदर ३४२/१ ही जगा राखीव वन (कांदळवन) म्हणून वन विभागाच्या ताब्यात २०२१ रोजी देण्यात आली आहे. • परंतु सदर ठिकाणी बजरंग नगर येथील नागरीकांनी शौचालयाची व्यवस्था करणेबाबत उपोषण सुरु असून त्यासाठी सदर जागेव तात्पुरत्या स्वरूपात शौचालयाची पुनः स्थापित करण्याच्या परवानगीसाठी विनंती केलेली आहे.	जिल्हाधिकारी, ठाणे. आयुक्त, मिरा-भाईंदर महानगरपालिका
३४	तक्रार क्र. १०४ श्री. धिरज परब दि. १९.११.२०१९ भाईंदर पश्चिम येथे एसटी डेपोच्या आरक्षणातील कांदळवन नष्ट करून झाडे तोडणे तसेच बेकायदा डेब्रिस चा भराव व थर्माकोल आदीचा कचरा टाकून पर्यावरणाचा न्हास प्रकरणी	• सदर ठिकाणी मिरा-भाईंदर महागनरपालिका यांनी स. न ३४२/१ मौजे भाईंदर वाहनाच्या पार्किंगसाठी भराव केला आहे. • सदर भराव हटविण्यासाठी मा. उच्च न्यायालयाची परवानगी घेऊन सदर काम पूर्ण करण्याच्या सूचना दिल्या.	१. जिल्हाधिकारी, ठाणे. २. आयुक्त, मीरा-भाईंदर हानगरपालिका
३५	तक्रार क्र. १०५ श्री. धिरज परब दि. ०५.०३.२०१९ चौक जेव्ही जवळ बालेपीर शाह दर्गा लगत कांदळवन. व सरकारी जागेत पर्यावरणाचा न्हास.	• अपर तहसिलदार मिरा-भाईंदर यांनी केलेल्या दि.०३.०१.२०२० रोजी केलेल्या स्थळ पाहणीनुसार चौक जेव्ही बालेपीर शाह दर्गा येथे पाहणी केली असता सदर दर्गा मौजे चौक येथील सर्वे नं. ७ या सरकारी जमिनीवर अंदाजे १०० वर्षांपासून असून आज रोजी दर्गाचे नव्याने नुतणीकरणाचे काम सुरु आहे. सदर दर्गा कांदळवन पासून ५० मीटरच्या आत आहे. तसेच आज रोजी सदर ठिकाणी कांदळवनाची तोड झालेली दिसून येत नाही.	१. जिल्हाधिकारी, ठाणे. २. आयुक्त, मीरा-भाईंदर महानगरपालिका
३६	तक्रार क्र. १०९ श्री. रोहीत जोशी. दि. ८.१२.२०१९ कोलशेत येथे खाडीकिनारी कांदळवनाशेजारी बेकायदेशीर रित्या काँक्रीटचे बांधकाम..	• ठाणे महानगरपालिकेच्या दि.९.०६.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार ठाणे महानगरपालिकेद्वारे सुरु असलेल्या कामांसदर्भातील मा. उच्च न्यायालयाच्या निकालाची प्रत व सदर कामास प्राप्त असलेल्या पर्यावरण विभागाच्या परवानगीची प्रत सादर केली आहे.	जिल्हाधिकारी ठाणे आणि ठाणे महानगरपालिका

	waste and encroachments at Balkum, Thane	<p>पक्के निवासी विटी सिमेंटचे बांधकाम, ४ व्यवसायिक भंगार पत्राचे बांधकाम व दि. ४.०९.२०२० रोजी २ पत्राचे निवासी बांधकाम, १३ व्यावसायिक पत्रा शेडचे बांधकाम जेसीबी मशीन व मनुष्यबळाच्या सहाय्याने पुर्णपणे निष्कासीत करण्यात आले असून सध्यस्थितीत कोणतेही नवीन बांधकाम चालू असल्याचे निर्दर्शनास आलेले नाही.</p> <ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारदार यांच्या समवेत स्थळ पाहणी करून अहवाल सादर करण्याच्या सूचना ठाणे महानगरपालिका यांना दिल्या. 	
४३	तक्रार क्र. ३० श्री. विनोद पुन्शी- दि. १७.१२.२०१८ Effluents released in mangroves raise a stink- T.O. I. Navi Mumbai Report dated 16.12.2018, MIDC Koperkhairane.	<ul style="list-style-type: none"> • सदरची तक्रार ही कांदळवनाच्या न्हासाची नसल्यामुळे सदर तक्रार MPCB मार्फत खाडीकीनारी असलेले प्रदुषणा संबंधी असल्यामुळे MPCB यांना पुढील कार्यवाही करण्यासाठी पाठविण्यात आली आहे. • त्या अनुषंगाने समितीने सदरची तक्रार बंद करण्याचे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी ठाणे MPCB
४४	तक्रार क्र. ८६ श्री. विनोद पुन्शी दि ०९.०५.२०१९ Wetland being filled up overnight Near Indian Institute of Geo magnetism campus. पाणथळ समितीमधील तक्रार	<ul style="list-style-type: none"> • सदरची ठिकाणी सिडको अंतर्गत विकास आराखडयाप्रमाणे विकसीत करण्यासाठी कामे चालू आहे. त्यामुळे सदर ठिकाणी त्या अनुषंगाने समितीने या तक्रारी अनधिकृत भराव करण्यात आलेला नाही असे सिडको यांच्या अहवालात नमूद केले आहे. • त्या अनुषंगाने समितीने सदरची तक्रार बंद करण्याचे निर्देश दिले. 	सिडको
४५	तक्रार क्र. १३५ श्री. ऐरीडोम बॅनर्जी दि. १४.१०.२०२० Destruction of mangroves at Hiranandani estate Thane	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारी संदर्भात तहसिलदार ठाणे यांच्या दि. १७.०७.२०२१ व प्रदुषण नियंत्रण अधिकारी, ठाणे महानगरपालिका यांच्या दि. ११.०६.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार तक्रारदार यांचेशी संपर्क होवू न झाल्याने तक्रारीच्या जागेची पाहणी करता आली नाही. • त्या अनुषंगाने समितीने सदरची तक्रार बंद करण्याचे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी ठाणे ठाणे महानगरपालिका
४६	तक्रार क्र. १४३ श्री. स्टॉलन डी. दि. ०८.०२.२०२१ Mangroves destroyed and road made, tide water blocked At Taloja phata	<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	जिल्हाधिकारी ठाणे
४७	तक्रार क्र. १४४ श्री. निलेश दि. १०.०२.२०२१ कळवा पुलाखालील खाडीतील अतिक्रमण आणि कांदळवन झाडांची कत्तल	<ul style="list-style-type: none"> • सदर ठिकाणी तक्रारदारा उपस्थित न राहील्याने सदर जागेची स्थळ पाहणी करण्यात आलेली नाही. 	जिल्हाधिकारी ठाणे

४८	तक्रार क्र.१५० श्री. स्टॉलिन डी. दि. ०९.०४.२०२१ Apparent Land grab, illegal construction and destruction of Mangroves, Coastal wetlands and CRZ १ areas at Dive region. Illegal construction of cement mixing plant at Dive	• समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.	जिल्हाधिकारी ठाणे
४९	तक्रार क्र.१५१ श्री. स्टॉलिन डी. दि. २९.०५.२०२१ Reclamation of Mangrove areas, dumping of debris and construction in CRZ by Thane Municipal Corporation at Saket Thane	• समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.	जिल्हाधिकारी ठाणे
५०	तक्रार क्र.१५२ श्रीमती रिया महात्रे दि.०१.०६.२०२१ मीरा भाईंदर हड्डीतील मौजे पेणकरपाडा सर्वे क्रमांक १७३, हिस्सा क्र. ५ ह्या कांदळवन व खाडी क्षेत्रातील झालेला बेकायदेशीर भराव..	• समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.	जिल्हाधिकारी ठाणे
५१	तक्रार क्र.१५३ श्री.रोहीत जोशी दि.१७.०६.२०२१ Huge reclamation of creek at Mumbra-Diva	• समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.	जिल्हाधिकारी ठाणे
५२	तक्रार क्र.१५४ श्री. धिरज परब दि.०९.०८.२०२१ भाईंदर पश्चिम येथे गणेशदेवल नगर ह्या भागात सरकारी जागेतील बन कायद्याने संरक्षित कांदळवन मध्ये झालेल्या बेकायदेशीर बांधकामां बाबत.	• समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.	जिल्हाधिकारी ठाणे
५३	तक्रार क्र.१५७ श्री.प्रविण दरेकर, दि.२८.०७.२०२१ मुंब्रा ते दिवा येथील भूमाफिया यांनी २ कि. मी चा रस्ता बांधल्याबाबत.	• समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करुन केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.	जिल्हाधिकारी ठाणे

रायगड जिल्हातील कांदळवन तक्रारी

तक्रार क्र.	तक्रार	करावयाचीकार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
५४	तक्रार क्र. ३७ श्री. नंदकुमार पवार- दि. १९.०६.२०१८ 2) Coastal road - There are huge patches of mangroves have found dead either side of the coastal road by blocking of tidal water flow.	<ul style="list-style-type: none"> • तहसिलदार रायगड यांच्या अहवालानुसार मा. दिवाणी न्यायालयाधीश क. स्तर याचे कोर्टीत दावा क्र. RCC - /२०१९, दि. १७.१.२०१९ रोजी दाखल केला आहे. 	जिल्हाधिकारी रायगड
५५	तक्रार क्र. ८८ श्री. नंदकुमार पवार.दि. ३०.०७.२०१९ Chopping of mangroves stretch at pagote, Uran	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी रायगड यांच्या दि. १६.०२.२०२१ रोजीच्या प्राप्त अहवालानुसार मौजे पागोटे गावाच्या हृदीमध्ये NMSEZ यांनी भाडे तत्वावर घेतलेल्या जागेत कंप्याऊंड मध्ये केलेल्या भरावाखाली कांदळवन गाढले गेल्यामुळे अज्ञात इसमावर उरण पोलीस स्टेशन येथे FIR No. ०४८० /२०२० दि. २९.१२.२०२० रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. 	जिल्हाधिकारी, रायगड
५६	तक्रार क्र. ९२ श्री. नंदकुमार पवार. दि. ३०.०७.२०१९ उरण तालुक्यामध्ये विकास व पायाभूत सुविधांच्या नावाने होणाऱ्या खाजण जमीनी व न भरून येणाऱ्या पर्यावणाच्या न्हासासंबंधी आपले लक्ष वेधणेबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> • उपविभागीय अधिकारी पनवेल यांच्या अहवालानुसार ज.एन.पी. टी ते पनवेल NH ४ या महापार्गालगत पंजाब कानवेअर च्या बाजूला कांदळवनाची झाडे सूकलेल्या अवस्थेत आढळून आली. • तसेच सदर ठिकाणी कांदळवनाचा नाश झाल्याचे आढळून आलेला नाही. 	जिल्हाधिकारी, रायगड
५७	तक्रार क्र. ९३ श्री. नंदकुमार पवार. दि. २८.०८.२०१९ Municipal solid waste dumping on Mangroves	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्हाधिकारी रायगड यांनी सदरची जागा कांदळवना लगत असल्यामुळे कांदळवनाचा नाश होऊ शकतो. त्यामुळे जिल्हाधिकारी रायगड यांनी उरण Dumping Ground साठी वेगळी पर्यायी जागा म्हणून सिडको क्षेत्रातील जागेची निवड करण्याबाबत सिडकोच्या संबंधीत अधिकाऱ्यांना कळविण्यात आले आहे. 	१. जिल्हाधिकारी, रायगड २. सिडको, नवी मुंबई.
५८	तक्रार क्र. ९९ श्री. विनोद पुन्शी दि.. २०.०९.२०१९ T.O.I. Navi Mumbai report on 20/09/2019 regarding mangroves destruction off S-P adjacent to Roadpali road.	<ul style="list-style-type: none"> • उपविभागीय अधिकारी पनवेल यांच्या अहवालानुसार स्थळ पाहणी वेगळी कोठेही कांदळवनाचे नाश व भराव केल्याचे दिसून आलेला नाही. 	जिल्हाधिकारी रायगड
५९	तक्रार क्र. १०१ श्री. दिपेश म्हात्रे दि. ०६.११.२०१९ DUMPING OF CITY WASTE ON MANGROVE.	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्हाधिकारी रायगड यांच्या दि. २५.०८.२०१९ रोजीच्या प्राप्त अहवालानुसार उरण तालुक्यातील मोरा रोड बोरीपाखाडी येथील कांदळवनाचा न्हास होत असल्याबाबत तक्रारीच्या अनुषंगाने परिक्षेत्र वन अधिकारी उरण, मंडळ अधिकारी उरण, तलाठी सजा उरण तसेच श्री. 	जिल्हाधिकारी, रायगड

		बी.एन. कुमार व मोरा येथील रहिवासी यांचे समवेत संयुक्त स्थळपाहणी करण्यात आली असून उपविभागीय अधिकारी पनवेल यांचे अहवालानुसार आजमितीस नमूद ठिकाणी कांदळवनाचा नाश झाल्याचे आढळून आलेले नाही.	
६०	तक्रार क्र. १०२ बी.एन. कुमार व श्री. नंदकुमार पवार दि. ०७.११.२०१९ Uran mangrove zone turns into massive garbage dumping ground	<ul style="list-style-type: none"> समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	जिल्हाधिकारी, रायगड
६१	तक्रार क्र. १२३ श्री. विवेक कडु दि. ०२.०२.२०२० Mangrove destruction near Chirle, Uran	<ul style="list-style-type: none"> त्या अनुषंगाने समितीने या तक्रारीबाबत केलेल्या कार्यवाहीबाबत स्थळ पाहणी अहवाला सोबत, पंचनामा, जागचे छायाचित्रे समितीकडे सादर करण्याचे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी, रायगड
६२	तक्रार क्र. १३६ श्री. प्रसाद खाले दि. १६.१०.२०२० Destruction of Mangroves at Bhagat Aali, Awas, Alibaug	<ul style="list-style-type: none"> समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी, रायगड
६३	तक्रार क्र. १४५ श्रीम. सिमा टंक दि. ०५.०३.२०२१ Need immediate action against this harmful chemical powder dump in CRZ-१ wetlands area of sector 16 Kharghar.	<ul style="list-style-type: none"> समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी, रायगड
६४	तक्रार क्र. १४६ श्रीम. विमल किर्ती दि. २८.१२.२०२० Mangrove destruction near lingeshwar mandir, ulwe, navi mumbai (४१०२०६).	<ul style="list-style-type: none"> समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी, रायगड
६५	तक्रार क्र. १४७ श्री. स्टॉलिन डी. दि. १५.०४.२०२१ Reclamation in CRZ 1 at Ulwe area.	<ul style="list-style-type: none"> समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी, रायगड
६६	तक्रार क्र. १४८ करंजविरा कोपरी या गावालगत असलेली खारभूमी मध्ये गेल्या काही वर्षांपासून नियमांचे उल्लंघन करून सक्षण पंपाद्वारे अवैध वाढू उत्खननासाठी खार फुटीच्या झाडांची कज्जल केल्याबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी, रायगड

.६७	तक्रार क्र. १४९ श्री. स्टॉलन डी.दि.१५.०४.२०२१ Multiple CRZ violations, dumping of garbage and debris in Mangrove areas at Alibag.	• समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करुन अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी, रायगड
-----	---	---	------------------------

पालघर जिल्ह्यातील कांदळवन तक्रारी

अ.क्र	तक्रार	करावयाची कार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
६८	तक्रार क्र. १३४ श्रीमती श्वेता भट दि.११.०५.२०२० Destruction of mangroves at Sasunavghar, Vasai, Palghar	समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करुन अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी पालघर

८५८३
 (विलास पाटील)
 अध्यक्ष,
 कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समिती
 तथा विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई यांचे कार्यालय,

३०२, वेक फिल्ड हाऊस, शरा मजला, ब्रिटानिया रेस्टोरेंट जवळ, बॉलार्ड इस्टेट, फोर्ट, मुंबई ४००००१.

दूरध्वनीक्र.०२२-२२६९४९८४/८५, Email: dcfmangrovecell@gmail.com/konkanmangroves@gmail.com

**विषय:- कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीच्या १७ व्या
बैठकीचे मंजूर इतिवृत्त.**

जा.क्र.कक्ष-१/ल.ले/ ६९ /सन २०२१-२२

फार्ट, मुंबई ४००००१, दिनांक: ३०.११.२०२१.

प्रति,

१. विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, नवी मुंबई.
२. अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई.
३. मुख्यवनसंरक्षक (प्रादेशिक) ठाणे.
४. श्री. डॉ. आर.पाटील, विभागीय वन अधिकारी, मुंबई कांदळवन संधारण घटक, मुंबई.
५. जिल्हाधिकारी, मुंबई/ मुंबई उपनगर/ ठाणे/ पालघर/ रायगड/ रत्नागिरी/ सिंधुदुर्ग.
६. पोलिस आयुक्त, मुंबई/ठाणे/ नवी मुंबई यांचे प्रतिनिधी.
७. आयुक्त, महानगरपालिका बृहन्मुंबई/ ठाणे / कल्याण-डॉविली/मिरा-भाईंदर/वसई-विरार / नवीमुंबई / पनवेल /भिंवंडी-निजामपूर/उल्लासनगर यांचे प्रतिनिधी. (उपआयुक्तवत्यावरीलदर्जाचे अधिकारी)
८. मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक) कोल्हापूर किंवा त्यांचे प्रतिनिधी (विभागीय वन अधिकारी व त्यावरील दर्जाचे अधिकारी)
९. पोलीसअधिक्षक, ठाणे (प्रा)रायगड/पालघर/रत्नागिरी/सिंधुदुर्ग यांचे प्रतिनिधी (पोलीस उपअधिक्षक व त्यावरील दर्जाचे अधिकारी)
१०. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र सागर तटीय क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरण (MCZMA)
११. श्री. अशोक वाघाये, मुंबई महानगर प्रदेश विकास प्राधिकरण (MMRDA) चे प्रतिनिधी.
१२. श्री. प्रमोदपाटील, शहरआणि औद्योगिक विकास महामंडळ (CIDCO) चे प्रतिनिधी.
१३. महाराष्ट्र गृह निर्माण व क्षेत्र विकास प्राधिकरण (MHADA) चे प्रतिनिधी.
१४. झोपडपडी पुनर्विकास प्राधिकरण यांचे प्रतिनिधी.
१५. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ (MIDC) यांचे प्रतिनिधी.
१६. महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळाचे क्षेत्रिय अधिकारी.
१७. श्री. विनोदपुन्हरी, नवी मुंबई एन्व्हारमेंट ऐक्शन ग्रुप यांचे प्रतिनिधी
१८. श्रीमती. हेमारमानी, बॉम्बे एन्व्हारमेंट ऐक्शनग्रुप यांचे प्रतिनिधी
१९. श्री. स्टॉलिनडी, वनशक्ती (NGO) यांचे प्रतिनिधी
२०. महाराष्ट्र मच्छिमार कृती संघ यांचे प्रतिनिधी
२१. संचालक, बॉम्बे नंचरल हिस्ट्री सोसायटी (BNHS)

संदर्भ :- शासननिर्णयक्र. एस-३०/२०१५/अनौ.३०/प्र.क्र.४६२/फ-३, दि.१६ ऑक्टोबर, २०१८.

**कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीची १७ वी बैठक सोमवार, दिनांक २५.१०.२०२१ रोजी
विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांचे अध्यक्षतेखाली ऑन लाईन बैठक घेण्यात आली.**

सदर बैठकीचे मंजूर इतिवृत्त आपणास माहिती व पुढील कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात येत आहे. त्या अनुंगाने इतिवृत्तातील सूचनेप्रमाणे योग्य ती कार्यवाही करून कांदळवन तक्रारीबाबतचा अहवाल पुढील बैठकीपूर्वी या कार्यालयात सादर करावा, ही विनंती.

M&R
सदस्य सचिव,
कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समिती
तथा
उप वनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई.

कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समितीची १७ वी ऑनलाईन बैठक
दिनांक २५.१०.२०२१ रोजीचे इतिवृत्त
मा.विभागीय आयुक्त यांचे कार्यालय, कोकण भवन, सी.बी.डी. बेलापूर, नवी मुंबई.

समितीचे अध्यक्ष तथा विभागीय आयुक्त यांच्या अध्यक्षतेखाली ऑनलाईन पद्धतीने सदरची बैठक घेण्यात आली. अध्यक्षांनी उपस्थितांचे स्वागत केले व समितीच्या बैठकीस सुरुवात केली. सदर बैठकीस खालील अधिकारी व व्यक्ती व्हि. सीद्वारे उपस्थित होते.

अ.क्र.	नाव	पद	कार्यालय
१	श्री. विलास पाटील	अध्यक्ष तथा विभागीय आयुक्त	विभागीय आयुक्तांचे कार्यालय, कोकण भवन, सी.बी.डी. बेलापूर, नवी मुंबई
२	श्री. विरेन्द्र तिवारी	अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई	अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, फोर्ट, मुंबई
३	श्री. राजीव निवतकर	जिल्हाधिकारी मुंबई शहर	जिल्हाधिकारी मुंबई शहर
४	श्रीमती. निनु सोमराज	उप वनसंरक्षक, कांदळवन कक्ष, मुंबई.	कांदळवन कक्ष, मुंबई.
५	श्रीमती निलिमा धायगुडे	अपर जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर
६	श्री. सुदाम परदेशी	निवासी उपजिल्हाधिकारी ठाणे	जिल्हाधिकारी ठाणे
७	श्री. पद्मश्री बैनोडे	निवासी उपजिल्हाधिकारी रायगड	जिल्हाधिकारी रायगड
८	निवासी उपजिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग	निवासी उपजिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग	जिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग
९	श्री. मकरंद देशमुख	उप आयुक्त (महसूल)	विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग, बेलापूर, नवी मुंबई.
१०	श्री. डी. एस. चावुकस्वार	उप आयुक्त नवी मुंबई मनपा	उप आयुक्त नवी मुंबई मनपा
११	निवासी जिल्हाधिकारी	निवासी जिल्हाधिकारी, वसई	जिल्हाधिकारी पालघर
१२	निवासी उपजिल्हाधिकारी रायगड	निवासी उपजिल्हाधिकारी रायगड	जिल्हाधिकारी रायगड
१३	निवासी उपजिल्हाधिकारी रत्नागिरी	निवासी उपजिल्हाधिकारी रत्नागिरी	जिल्हाधिकारी रत्नागिरी
१४	श्री. संजय खेडसकर	नायव तहसिलदार महसूल, रत्नागिरी	जिल्हाधिकारी रत्नागिरी
१५	श्री. ए. का. संख्ये	कार्यकारी अभियंता, मुंबई महानगरपालिका	मुंबई महानगरपालिका
१६	श्रीमती मनिषा प्रधान	प्रधान प्रदूषण नियंत्रण अधिकारी ठाणे महानगरपालिका	प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, ठाणे महानगरपालिका
१७	श्री. प्रमोद पाटिल	नोडल अधिकारी सिडको	सिडको
१८	श्री. स्टेलिन डी	वनशक्ती	वनशक्ती
१९	श्री. महेश शिंदीकर	पाणथळ तज्ज्ञ	कॉलेज ऑफ इंनियरिंग, पुणे.
२०	श्रीमती हेमा रमणी	बी.ई. ए.जी. याचे प्रतिनिधी	बी.ई. ए.जी.
*	महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ	अनुपस्थित	
*	MCZMA	अनुपस्थित	

- व्हि.सी. मधील उपस्थित काही सदस्यांचे नाम / पदनामाचा बोध होत नसल्यामुळे काही सदस्यांची नोंद केलेली नाही.

१०

समितीने सर्व सदस्यांना पुढील प्रमाणे आदेशाची अंमलबजावणी प्राधान्याने करण्याच्या सूचना दिल्या.

अ.क्र	विषय	करावयाची कार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
१	कांदळवन समितीचा अनुपालन अहवाल मा. उच्च न्यायालयात सादर करणेबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> समितीने कांदळवन समितीअंतर्गत करण्यात येणारा अनुपालन अहवाल मा. उच्च न्यायालयात सादर करण्यापूर्वी सदरचा अहवाल समितीतील अशासकीय सदस्यांच्या निर्दर्शनास आणून सादर करण्याच्या सूचना सदस्य सचिवांना दिल्या. 	सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई
२	नोडल अधिकाऱ्यांच्या उपस्थितीबाबत	<ul style="list-style-type: none"> समितीने पाणथळ तक्रार निवारण समितीच्या बैठकीसाठी नेमलेले प्रतिनिधी / नोडल अधिकारी (शासकीय व अशासकीय / NGO) समितीच्या बैठकीत उपस्थित राहत नसल्यामुळे काही अडचणी उद्भवतात व अशा अनुपस्थित सदस्यांची अनुपस्थिती मा. उच्च न्यायालयाच्या निर्दर्शनास आणून देण्याच्या सूचना सदस्य सचिवांना दिल्या. 	समितीचे सदस्य व सदस्य सचिव कांदळवन कक्ष, मुंबई.
३	कांदळवन व पाणथळ तक्रारीबाबत डेविज भराव हटविण्याबाबत	<ul style="list-style-type: none"> कांदळवन व पाणथळ तक्रारीबाबत डेविज भराव हटविण्याबाबत अपर मुख्य सचिव (महसूल) यांचे अध्यक्षतेखाली दि.१३.०७.२०२१ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये प्रधान सचिव, शहर विकास विभाग, UDD-1, UDD-2 यांनी दिलेल्या आदेशानुसार कांदळवन क्षेत्रातील व त्याच्या कार्यक्षेत्रातील डेविज, भराव काढून टाकण्याची जबाबदारी संबंधीत स्थानिक महानगरपालिकांची असून त्यासाठी लागणार खर्च फक्त महापालिका प्राधिकरणाद्वारे करण्याचे निर्देश दिले होते. याबाबतची कार्यवाही करण्यास संबंधीत महानगरपालिका करत नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत याबाबतची सविस्तर माहिती मा. उच्च न्यायालयाच्या अनुपालन अहवालाद्वारे कळविण्याच्या सूचना दिल्या. त्या अनुषंगाने मा. उच्च न्यायालयाच्या आदेशानुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येईल. डेविज हटविण्याच्या विषयाबाबत खाजगी यंत्रणेमार्फत होत असल्यास विकासकाचे काम असल्यास कांदळवनाचा न्हास होणार नाही याची दक्षता घेण्याच्या सूचना दिल्या. तसेच डेविज डंप करण्यासाठी योग्य जागा तपासण्यासाठीचा निर्णय घेण्याबाबत सिडको यांच्या अधिकाऱ्यांसोबत, महसूल विभागाचे स्थानिक अधिकारी यांच्या समवेत जागेची पाहणी करून डेविज डंप करण्यासाठी उपलब्धीत जागा योग्य असल्यास त्याबाबत उचित निर्णय घेण्याच्या सूचना दिल्या. 	संबंधीत महानगरपालिका आयुक्त, व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई
४	पोलीस व महसूल यंत्रणेमार्फत कार्यवाही करणेबाबत	<ul style="list-style-type: none"> कांदळवन व पाणथळ समितीच्या तक्रारीबाबत संबंधीत जिल्ह्याच्या पोलीस व महसूल यंत्रणेमार्फत पर्यावरण 	सर्व पोलीस आयुक्त तथा पोलीस अधिकारक

		<p>कायद्या अंतर्गत तक्रार दाखल करण्यात येते, परंतु FIR दाखल केल्यानंतर सदर पोलीस यंत्रणेमार्फत जेथे भराव, डंपिंग अथवा अनधिकृत कामे केली जातात ते तपासून त्यावर उचित कार्यवाही करणे आवश्यक आहे. त्या अनुषंगाने समितीमधील सर्व पोलीस आयुक्त तथा पोलीस अधिक्षक यांनी या तक्रारींचे गांभीर्य लक्षात घेऊन संबंधीतांवर उचित कार्यवाही करण्याच्या सूचना दिल्या.</p>	
५	कांदळवन क्षेत्र हस्तांतरीत करणेबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> कांदळवन क्षेत्राचे कलम ४ व कलम २० अंतर्गत अधिसूचीत करणेबाबतची सर्व प्रलंबित प्रकरणे पूर्ण करण्याबाबतची कार्यवाही त्वरेने करण्याच्या सूचना दिल्या. यापैकी कलम ४ अंतर्गत रत्नागिरी जिल्ह्यातील १०१६.९६ हेक्टर आणि सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील १२८.६४ हेक्टर प्रस्ताव व कलम २० अंतर्गत रायगड जिल्ह्यातील ११३.६० हेक्टर, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील ६७.५० हेक्टर, रत्नागिरी जिल्ह्यातील ३७.७८ हेक्टर इतक्या प्रलंबित क्षेत्र प्राधान्याने १५ दिवसात कार्यवाही पूर्ण करण्याच्या सूचना दिल्या. विशेषत: सिडको, MMRDA, JNPT यांचेकडील क्षेत्र प्राधान्याने कांदळवन कक्षाकडे हस्तांतरीत करून सदरचे क्षेत्र अधिसूचीत करण्याच्या सूचना दिल्या. तसेच म्हाडा, MIDC आणि संबंधीत सर्व आयुक्त महानगरपालिका मुंबई, कल्याण- डॉबिवली, नवी मुंबई , पनवेल व भिवंडी निजामपूर व इतर एजन्सी देखील त्यांचेकडील क्षेत्र कांदळवन कक्षाकडे प्राधान्याने हस्तांतरित करण्याच्या सूचना दिल्या. 	<p>सर्व जिल्हाधिकारी, सिडको MMRDA JNPT Mhada MIDC आयुक्त महानगरपालिका मुंबई, कल्याण- डॉबिवली, नवी मुंबई , पनवेल व भिवंडी निजामपूर, इत्यादी व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई</p>
६	वन जमाबंदी अधिकारी (FSO) यांचेकडून चौकशी पूर्ण करणेबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> कांदळवन क्षेत्र अधिसूचीत करण्याबाबत सुमारे ३७०० हेक्टरपेक्षा जास्त क्षेत्राची वन जमाबंदी अधिकारी (FSO) यांच्याकडे प्रलंबित असून याबाबत तात्काळ कार्यवाही पूर्ण करण्याचे निर्देश समितीने दिले. कांदळवन समितीच्या अनुषंगाने वन जमाबंदी अधिकारी FSO यांची विभागीय आयुक्त यांच्या अध्यक्षतेखाली बैठक घेऊन कांदळवन क्षेत्र हस्तांतरणाची कार्यवाही प्राधान्याने पूर्ण करण्याच्या सूचना दिल्या. 	<p>वन जमाबंदी अधिकारी, कोकण भवन, नवी मुंबई व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई</p>
७	श्री. नंदकुमार पवार व श्री. रेजी अब्राहम यांच्या तक्रारीबाबत	<ul style="list-style-type: none"> श्री. नंदकुमार पवार व श्री. रेजी अब्राहम यांच्या तक्रारीबाबत योग्य कार्यवाही करण्याबाबत तक्रारदारा सोबता कांदळवन व पाणथळाच्या न्हासाबाबत वेगळी बैठक आयोजित करण्याच्या सूचना दिल्या. 	<p>सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई</p>

कांदळवन समितीच्या तक्रारींवर केलेली कार्यवाही

अ.क्र	तक्रार क्र. व तक्रारीचा विषय	करावयाची कार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
मुंबई उपनगर जिल्हायातील कांदळवन तक्रारी			
१	तक्रार क्र. १२ श्री. लुक मेंडोसा दि. ३०.११.२०१८ Mangroves under threat at Bandra east below Mahim-Sion link way.	सदर जागेवरील कांदळवनापासून ५० मी अंतरामध्ये मोठ्या प्रमाणात डेब्रिज टकल्यामुळे सदरचे डेब्रिज हटवून सदर जागेवर कांदळवनाची लागवड करण्याच्या सूचना दिल्या होत्या.	मा. आयुक्त वृहन्मुंबई महानगरपालिका व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई
२	तक्रार क्र. २७ श्री. डेबी गोएंका - दि. १२.१२.२०१८ Destruction of mangroves by INS Hamla at Marve.	कंत्राटद्वारा विरुद्ध दोषारोप पत्र क्र. 2883/2016 दि. 18.07.2016 बोरीवली (प) न्यायालयात दाखल करण्यात आली आहे. आज रोजी सदरचे प्रकरण न्यायप्रविष्ठ आहे.	जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई
३	तक्रार क्र. ६९ श्रीम. आदिती प्रधान दि. २०.०४.२०१९ Debris dumping in Lokhandwala Mangrove in Andheri West.	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात मोजे वर्सोवा येथील स.क्र. १२० अ, ही मिळकत महाराष्ट्र हौसिंग बोर्ड यांच्या मालकीची आहे. सदर ठिकाण टाकण्यात आलेले डेब्रिज हे कांदळवनाच्या क्षेत्रापासून ५० मीटरच्या आत करण्यात आले आहे. त्या अनुषंगाने समितीने म्हाडामार्फत सदर जागेवरील डेब्रिज हटवून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या. 	मुख्य कार्यकारी अधिकारी म्हाडा व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई
४	तक्रार क्र. १४ दि. ०१.०९.२०१९ श्री. रेजी अब्राहम Site visit by SDO and other enforcement authorities at malad malwani, lagoon road, CTS no 2841, S.no 263 on 21.07.2019	<ul style="list-style-type: none"> सदर ठिकाणी जय कुमार ईफास्ट्रकचरचे काम सूरु असून MRSAC नकाशानुसार सरदचे क्षेत्र हे कांदळवन क्षेत्रात येत नाही परंतु कांदळवनापासून ५० मी च्या आत भराव करण्यात आला असून सदरचा भराव असल्याचे दिसून येते. तरी सदरचा भराव हटविण्याबाबत योग्य ती कार्यवाही BMC मार्फत करण्याच्या सूचना समितीने सांगितले. 	मा. आयुक्त, वृहन्मुंबई महानगरपालिका व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई
५	तक्रार क्र. १५ दि. १२.०९.२०१९ श्री. रेजी अब्राहम Action against Taxi parking in Mangrove, Malad	<ul style="list-style-type: none"> सदर ठिकाणी कांदळवन अस्तित्वात नाही परंतु सदर ठिकाणी जुन्या टॅक्सी पार्किंग करण्यात आले आहे. सदरचे क्षेत्र हे कांदळवनापासून ५० मी च्या आत दिसून येते. निष्कासनाची कार्यवाही प्रलंबित 	जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर.
६	तक्रार क्र. १८ श्री. बी.एन. कुमार व श्री. नंदकुमार पवार दि. ०६.०८.२०१९ Debris mafia shifts goalposts on Sion Panvel Highway – Chembur.	समितीने सदरची जागा सॉल्ट विभागाची असली तरी जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर व उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष यांच्यामार्फत सदर जागेची स्थळ पाहणी करून डेब्रिज हटविण्याकरीता योग्य ती कार्यवाही करण्याचे निर्देश दिले.	मा. आयुक्त, वृहन्मुंबई महानगरपालिका, जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई,

७	तक्रार क्र. १११ दि. 23.12.2019 श्री. सुकांत कॉल Mangrove Destruction जनकल्याण नगर, मालाड (पश्चिम) मुंबई.	• समितीने या तक्रारीबाबत कांदळवनापासून ५० मी मध्ये झालेला भराव हटविण्यासाठी BMC यांना सूचना दिल्या.	मा. आयुक्त, बृहन्मुंबई महानगरपालिका
८	तक्रार क्र. ११२ श्री. संयद अब्बास रिज्जवी दि. 25.12.2019 - Complaint against blatant destruction of Mangroves by dumping debris P/North Ward, Malad West, Mumbai.	<ul style="list-style-type: none"> • सदरची जागा ही कांदळवनापासून ५० मी च्या आत असून याबाबत BMC मार्फत सदरचे काम बंद करण्याबाबत Stop work notice देण्यात आली आहे. • सदर जागेचे GPS Reading नुसार २००५ साली कांदळवन अस्तित्वात होते. परंतु अनधिकृत बांधकामामुळे आज रोजी कांदळवनाचा न्हास झाल्यामुळे सदर ठिकाणी असलेले अनधिकृत बांधकाम हटविण्याच्या सूचना जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांना दिल्या. • अपर जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांच्या दि. ३०.०८.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी कांदळवनापासून ५० मीटरच्या आत सिमेंटचा कोबा असल्यामुळे सदरचे बांधकाम निष्कासित करण्यासाठी तहसिलदार बोरीवली यांना कळविण्यात आले आहे. तसेच याबाबत मालवणी पोलीस ठाणे येथे गुन्हा क्र. ८६/२०२० दि. ११.०३.२०२० रोजी दाखल करणेत आला आहे. 	जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई
९	तक्रार क्र. ११८ श्री. हरीश पांडे दि. 25.01.2020 large scale CRZ 1 reclamation & mangroves destruction in Ganpat Patil Nagar in Dahisar, Mumbai	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी कांदळवनालगत ५० मीटरच्या आंतील भरणी तसेच अतिक्रमणाबाबत BMC व बन विभागास समवेत सर्वेक्षण करून उचित कार्यवाही करण्याबाबत कळविण्यात आले आहे. • त्या अनुषंगाने समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर व उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई यांना तक्रारदारासोबत एकत्र स्थळ पहाणी, सर्वे करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या. 	जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई
१०	तक्रार क्र. ११९ श्री. हरीश पांडे दि. 25.01.2020, Reclamatio n of wetlands at Dharma Nagar, Borivali West.	• सदरचे क्षेत्र हे कांदळवन क्षेत्र नसून सदरचे क्षेत्र हे खाजगी व्यक्तीचे असल्याचे दिसून येते तसेच सदर ठिकाणी भरणी करून मोटार दुरुस्तीचे गैरेजचे बांधकाम केले आहे.	जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर.
११	तक्रार क्र. १२१ श्री. रेजी अब्राहम दि. 24.01.2020 Illegal constructions in charkop village by Chawl Mafia Bipin Bhandari and Chaurasiya on collector land.	• सदर ठिकाणी २००५ साली कांदळवन अस्तित्वात नव्हते. परंतु सध्यस्थित जागेची तपासणी करून सध्या या जागेवर कांदळवन आहे किंवा नाही याबाबत तपासणी करून अहवाल सादर करण्याच्या सूचना अशासकीय संस्थेचे सदस्य यांना सुचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई

१२	तक्रार क्र. १२२ श्री. रेजी अब्राहम दि. ४.०३.२०२० Large scale Illegal construction activities continue unabated,	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या दि. ३०.०८.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार मठ- मार्वे रोड, रिट्रीट हॉटेलसमोर मौजे एरंगळ, ता. बोरीवली येथील जागा श्री. सुरेश सुजान यांचे नावे असून न. भू. क्र. १५४३ व इतर खाजगी मिळकतीवर वर्तुळाकार मैदान बनविण्यात आलेले आहे. सदर वर्तुळाच्या उत्तरेस ताडपत्रीचे शेड तयार केले आहे. तक्रारदारांनी तक्रारीत एन.डी. झोन व सी.आर. झेड या नियमांचे उल्लंघन केल्यामुळे पी/उत्तर वृहन्मुंबई महानगरपालीका यांना नियमानुसार कार्यवाही करणेबाबत कळविले आहे. सदरचे जागा गुगल अर्थच्या सहाय्याने तपासले असून सदरचे क्षेत्र खाजगी असून सदर ठिकाणी कांदळवन नष्ट करून मैदान तयार करण्यात आले असे दिसून येते. त्या अनुंवंगाने समितीने जागेच्या मालकास गुन्हा दाखल करून सदरची जागा Restore करण्याच्या सूचना दिल्या. 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर व मा. आयुक्त वृहन्मुंबई महानगरपालिका सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई.
१३	तक्रार क्र. १४१ श्री. रोहीत जोशी व श्री. स्टॉलिन डी. Destruction of Mangrove in Bhandup	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या दि. २६.०८.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार सदरची जागा ही भांडूप सर्वे नं ६३पै. व मौजे नाहून ६७ पै असून सदरची जागा सॉल्ट पॅन विभागाच्या ताब्यात आहे. सदर ठिकाणी BMC मार्फत Sewage Pipeline च्या दुरुस्तीचे काम करण्यात आले आहे. सदरचे काम केल्यानंतर भरती आहोटीचे पाणी ये जा करण्यासाठी कार्यवाही करण्यात येईल असे BMC यांच्या अभियंता यांनी सांगितले. 	मा. आयुक्त वृहन्मुंबई महानगरपालिका सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई.
१४	तक्रार क्र. १४२ श्री. स्टॉलिन डी. दि. ०३.०२.२०२१ Extensive ongoing destruction of mangroves, wetlands and CRZ areas in Mahul.	<ul style="list-style-type: none"> या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर यांच्या दि. २६.०८.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार दि. १६.०३.२०२१ रोजी कांदळवन समिती सदस्य यांनी स्थळपाहणी केली असून स्थळपाहणी दरम्यान म्हाडा इमातीच्या मागील बाजूस कांदळवन क्षेत्रावर भराव झाल्याचे निर्दर्शनास आले. तसेच तक्रारीत नमूद जागा अधिसूचित कांदळवन क्षेत्रपैकी असल्याने प्रकरणी कांदळवनाचा न्हास केल्याप्रकरणी एकूण ९ वनगुन्हे नोंद करण्यात आलेले आहेत. सदर वनगुन्ह्यात एकूण ५ आरोपीना अटक करून त्यांना न्यायालयात हजर केले आहे. तसेच भरावाकरीता वापरण्यात आलेली एकूण ४ वाहने जप्त करण्यात आली असून रौ.गु.क. १६/२०२१ दि. १५.०१.२०२१ अन्वये वनगुन्ह्याचे दोषारोप पत्र देखील मा. महागंगर दंडाधिकारी कुर्ला कोर्ट ५२ येथील न्यायालयात दाखल केला आहे. 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर व सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई.
१५	तक्रार क्र. १५५ श्री. हरीष पांडे दि. २४.०२.२०२१	<ul style="list-style-type: none"> अपर जिल्हाधिकारी, मुंबई उपनगर यांच्या दि. ०६.०९.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर सदस्य सचिव

	Illegal bus parking in wetlands at Saraswati Complex, Dahisar East	<p>कांदळवनापासून ५० मीटरच्या आत भरणी करण्यात आल्याने पर्यावरण संरक्षण अधिनियम १९८६ च कलम १५ (१) (२) अन्वये दहिसर पोलीस ठाणे येथे गुन्हा क्र. ३२०/२०१५ दि. १७.११.२०१५ रोजी अज्ञात इसमाविरुद्ध गुन्हा दाखल करणेत आलेला आहे.</p> <ul style="list-style-type: none"> • त्या अनुषंगाने समितीने कांदळवन कक्ष यांच्या मदतीने सदर ठिकाणी असलेला भराव काढून कांदळवनाचे रोपवन करण्याच्या सूचना दिल्या. 	तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई.
१६	तक्रार क्र. १५६ दि. MCGM pumping raw sewage into salt lakes of Bhandup. Reclamation of waterbodies, blocking of tide water, dumping near Mangroves.	<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर
१७	श्री. स्टॉलिन डी तक्रार क्र. १६० Request ot respected Municipal Commissioner Carter Road at Bandra Mangrove pollution	<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी मुंबई उपनगर

ठाणे जिल्ह्यातील कांदळवन तक्रारी

अ. क्र.	तक्रार क्र. व तक्रारीचा विषय	करावयाची कार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
१८	तक्रार क्र. ९ श्री. जयेश गुप्ता – दि. २४.११.२०१८ Destroying mangroves in the CRZ Creek area of Sabe- Desai-Khardi, Thane.	<ul style="list-style-type: none"> • प्रदूषण नियंत्रण अधिकारी यांच्या दि. ०९.०६.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार दिवा डंपिंग ग्राउंडचे शास्त्रीय पद्धतीने Bio Remediation and Biomining पद्धतीने Closure करण्यासाठी निविदा मागविलेली आहे. • त्या अनुषंगाने समितीने या तक्रारीबाबतचा सविस्तर अहवाल सादर करण्याच्या सूचना दिल्या. 	मा. आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका व प्रदूषण नियंत्रण अधिकारी
१९	तक्रार क्र. १७ श्री. धिरज परब, दि. ०५.१२.२०१८ सेव्हन इलेक्ट्रन हॉटेल कं. ने मिरा रोड कनकिया येथे कांदळवनाची तोड करून माती भराव व कुंपण भिंत घांधकाम केल्याबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत FIR दाखल करण्यात आली असून याबाबत वरीष्ठ पोलीस निरीक्षक मिरा रोड पोलीस स्टेशन यांना गुन्हा केल्याबाबत चार्जशीट न्यायालयात दाखल करण्याच्या सूचना दिल्या. तसेच या ठिकाणी झालेल्या सूखळपाहणी दरम्यान BEAG यांना सूखळ पाहणी बाबत कळविण्यात आले नाही असे सांगितले. • त्या अनुषंगाने समितीने या तक्रारीबाबत BEAG यांचे प्रतिनिर्धी सोबत सदर जागेची सूखळ पाहणी करण्याच्या सूचना जिल्हाधिकारी ठाणे यांना दिल्या. 	जिल्हाधिकारी ठाणे, BEAG व पोलीस निरीक्षक मिरा रोड पोलीस स्टेशन
२०	तक्रार क्र. २१ श्री. बी.एन. कुमार व श्री. नंदकुमार पवार दि. ०९.१२.२०१८ Sion Panvel Highway work damaging Mangroves.	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारी संदभात 7.12.2019 रोजी संयुक्त स्थळ पाहणी करण्यात आली असून सदर क्षेत्र MRSAC नकाशानुसार अधिसूचीत राखीव वन (कांदळवन) क्षेत्र आहे. सदर क्षेत्रात BPCL कंपनीमार्फत पाईप लाईन वसविण्याचे काम केले असून सदर कामासाठी आवश्यक परवानग्या रितसर घेतल्या आहेत. 	विभागीय वन अधिकारी, मुं.का.सं.घ

२१	तक्रार क्र. ८३ श्री.बी.एन. कुमार ०९.०८.२०१८ Mangrove killing along Sion-Panvel highway - Request for rapid action force.	• या तक्रारी संदर्भात सायन पनवेल हायवे जवळ वार्षी टोल टाका समोर रोडच्या रुंदी करणाऱ्या कामामुळे जूने असलेले डेब्रिज रोड लगत टाकण्यात आले आहे. सदर ठिकाणी कांदळवनाचे नुकसान झाले नसून सदरचे डेब्रिज हे कांदळवनालगत असल्याचे दिसून येते. त्या अनुषंगाने समितीने सदर जागेचे BMC मार्फत डेब्रिज हटविण्याच्या सूचना दिल्या.	
२२	तक्रार क्र. ६५ श्री. सुवीर वर्मा - दि. २७.०३.२०१९ Dumping to claim mangrove Land, Thane.	• तहसिलदार ठाणे यांच्या दि. ०५.११.२०१९ रोजीच्या अहवालानुसार मंडळ अधिकारी वाढकुम यांनी अर्जदार यांचे समवेत दि. २९.६.२०१९ रोजी प्रत्यक्ष जागेवर जाऊन पाहणी केली असता सदर जमिनीवर मोठया प्रमाणात डेब्रिजचा भरणा केलेला असून जमीन भरणी करत पुढे पुढे वाढवत असल्याचे निर्दर्शनास आलेले आहे. • समितीने या तक्रारीबाबत Satellite Image समितीकडे सादर करण्यास व त्यानुसार उचित कार्यवाही करण्याचे निर्देश जिल्हाधिकारी ठाणे यांना दिले.	१. जिल्हाधिकारी, ठाणे. २. आयुक्त, मिरा- भाईंदर महानगरपालिका, व उपवनसंरक्षक ठाणे
२३	तक्रार क्र. ७६ श्री. धिरज परब:-भाईंदर पश्चिम राधा स्वामी सत्संग व परिसरात पाणथळ, कांदळवनाच्या न्हासाबाबत.	• या तक्रारीबाबत FIR दाखल करण्यात आले असून सदर ठिकणी करण्यात आलेला डेब्रिज व माती भराव मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेमार्फत हटवून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना समितीने दिल्या.	आयुक्त, मिरा-भाईंदर महानगरपालिका व उपवनसंरक्षक ठाणे
२४	तक्रार क्र. ७७ श्री. धिरज परब:- मिरा भाईंदर महापालिका हड्डीतील मिरा रोड पश्चिम येथे नाझरेथ आगर परिसरात सरकारी व खाजगी जागेत कांदळवन पाणथळचा न्हास करून CRZ चेतल्लंघन.	• या तक्रारीबाबत FIR दाखल करण्यात आले असून सदर ठिकणी करण्यात आलेला डेब्रिज व माती भराव मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेमार्फत हटवून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना समितीने दिल्या.	आयुक्त, मिरा-भाईंदर महानगरपालिका व उपवनसंरक्षक ठाणे
२५	तक्रार क्र. ७९ श्री. धिरज परब: मिरा भाईंदर महापालिका हड्डीतील नववर गाव सर्वे क्र. १५मध्ये मनपाने पाणथळ, कांदळवन व CRZ १ मध्ये वेकायदा टाकलेला कचरा, भराव	• या तक्रारीबाबत FIR दाखल करण्यात आले असून सदर ठिकणी करण्यात आलेला डेब्रिज व माती भराव मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेमार्फत हटवून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल सादर करण्याच्या सूचना समितीने दिल्या.	आयुक्त, मिरा-भाईंदर महानगरपालिका, व उपवनसंरक्षक ठाणे
२६	तक्रार क्र. ८२ श्री. प्रसाद खाले ११.०६.२०१९ Destruction of Mangroves by dumping of debris and reclamation at Kharegaon, Kalwa	• ठाणे महानगरपालिका यांच्या दि. ०९.०६.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार कांदळवनापासून ५० मी च्या आत अनधिकृतपणे बांधकाम भंगाराची दुकाने ठाणे महानगरपालिका यांच्या यंत्रणेमार्फत अनधिकृत ३ शेड निष्कासित करण्यात आल्या आणि डेब्रिज जेसीबीच्या मदतीने हटविण्यात आले. • या तक्रारीबाबत समितीने तक्रारदार, समितीचे अशासकीय सदस्य, वनशक्ती व BEAG तसेच	मा. आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका.

		वनक्षेत्रपाल, भिंवंडी यांचे सोबत एकत्र स्थळ पाहणी करण्याच्या सूचना ठाणे महानगरपालिका यांना सूचना दिल्या.	
२७	तक्रार क्र. ९७ श्री. आरोफ इराकी दि.०९.०८.२०१९ Complaint against the Collector of thane for causing Contempt of Court for their no action against illegall sand mining At Retibunder and Desai Khadi near Chuha Pal in Diva, Thane.	• या तक्रारीबाबत जिल्हाधिकारी ठाणे यांच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी कोठेही कांदळवनाचे नुकसान झालेले नाही. तसेच खाडी किनारी भागात यापूर्वी कांदळवनाचे नुकसान झाल्याचे दिसून येते.	जिल्हाधिकारी ठाणे
२८	तक्रार क्र. १०० श्री. धिरज परब -दि.14.10.2019 भाईंदर पश्चिम येथे बजरंग नगर भागात महापालिकेने कांदळवन क्षेत्रात बेकायदेशीर भराव करून काँकीट टाकी, स्लॅब टाकून शौचालयाचे बांधकाम केल्या प्रकरणी.	• सदर ठिकाणी स्वच्छ भारत अभियान अंतर्गत प्री. फायब्रीगेट टॉयलेट ठेवण्यात आले होते परंतु कांदळवन समितीच्या निर्देशानुसार सदरचे शौचालय काढण्यात आलेला आहे. मौजे भाईंदर 342/1 ही जगा राखीव वन (कांदळवन) म्हणून वन विभागाच्या ताब्यात 2021 रोजी देण्यात आली आहे. • परंतु सदर ठिकाणी बजरंग नगर येथील नागरीकांनी शौचालयाची व्यवस्था करणेबाबत उपोषण सुरु असून त्यासाठी सदर जागेव तात्पुरत्या स्वरूपात शौचालयाची पुनः स्थापित करण्याच्या परवानगीसाठी विनंती केलेली आहे.	आयुक्त, मिरा-भाईंदर महानगरपालिका व उपवनसंरक्षक ठाणे
२९	तक्रार क्र. १०४ श्री. धिरज परब दि.19.11.2019 . भाईंदर पश्चिम येथे एसटी डेपोच्या आरक्षणातील कांदळवन नष्ट केलेबाबत तसेच बेकायदा डेब्रिस चा भराव व थर्माकोल आदीचा कचरा टाकून, पर्यावरणाचा न्हास प्रकरणी.	• सदर ठिकाणी मिरा-भाईंदर महानगरपालिका यांनी स. न 342/1 मौजे भाईंदर वाहनाच्या पार्कोगसाठी भराव केला आहे. • सदर भराव हटविण्यासाठी मा. उच्च न्यायालयाची परवानगी घेऊन सदर काम पूर्ण करण्याच्या सूचना दिल्या.	आयुक्त, मिरा-भाईंदर महानगरपालिका व उपवनसंरक्षक ठाणे
३०	तक्रार क्र. १०५ श्री. धिरज परब दि. 05.03.2019 चौक जेव्ही जवळ बालेपीर शाह दर्गा लगत कांदळवन व सरकारी जागेत पर्यावरणाचा न्हास.	• अपर तहसिलदार मिरा-भाईंदर यांनी केलेल्या दि.०३.०१.२०२० रोजी केलेल्या स्थळ पाहणीनुसार चौक जेव्ही बालेपीर शाह दर्गा येथे पाहणी केली असता सदर दर्गा मौजे चौक येथील सर्वे नं. ७ या सरकारी जमिनीवर अंदाजे १०० वर्षांपासून असून आज रोजी दर्गाचे नव्याने नुतणीकरणाचे काम सुरु आहे. सदर दर्गा कांदळवन पासून ५० मीटरच्या आत आहे. तसेच आज रोजी सदर ठिकाणी कांदळवनाची तोड झालेली दिसून येत नाही.	आयुक्त, मिरा-भाईंदर महानगरपालिका व उपवनसंरक्षक ठाणे
३१	तक्रार क्र. १०९ श्री. रोहीत जोशी.दि.८.१२.२०१९ कोलशेत येथे खाडीकिनारी कांदळवनाशेजारी बेकायदेशीर रित्या काँकीटचे बांधकाम..	• ठाणे महानगरपालिकेच्या दि.९.०६.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार ठाणे महानगरपालिकेद्वारे सुरु असलेल्या कामांसदर्भातील मा. उच्च न्यायालयाच्या निकालाची प्रत व सदर कामास प्राप्त असलेल्या पर्यावरण विभागाच्या परवानगीची प्रत सादर केली आहे.	मा. आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका

३२	तक्रार क्र. १२४ श्री. अजीत पाटील दि. २७.०२.२०२० मौजे कोपरी ता. जि. ठाणे या खाजण जमिनीवर कांदळवनाची कत्तल करून ठाणे महापालिका भरणी करत असलेबाबत.	• समितीने या तक्रारीबाबत संबंधीतांवर गुन्हे दाखल करून FIR ची प्रत समितीकडे सादर करण्याच्या व सदर जागेचे Restoration करण्याचे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी ठाणे ठाणे, मा. आयुक्त महानगरपालिका ठाणे व उपवनसंरक्षक ठाणे
३३	तक्रार क्र. १२५ श्री. शिवम श्रीवास्तव दि. १५.०६.२०२० MANGROVES DESTRUCTION in Village Mhatardi, Diva, Thane	• वन विभागामार्फत केलेली कार्यवाही: - वनपरिक्षेत्र अधिकारी भिवंडी यांचे दि. १०.०८.२०२० रोजीच्या अहवालानुसार अँक्हीसिनिया मरिना या प्रजातीचे कांदळवन झाडांची तोड जवळपास २ ते ३ महिन्यापूर्वी मुळासकट तोडलेली दिसून आली. • तहसिलदार ठाणे यांच्या दि. ०४.०८.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार मंडळ अधिकारी, मुंब्रा यांनी अज्ञात इसमांविरुद्ध मौजे म्हातार्डा येथील रेल्वे ट्रॅकलगत कांदळवनाची झाडे तोडून कांदळनाचा न्हास केलेबाबत मुंब्रा पोलीस स्टेशन येथे दि. २६.०७.२०२१ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आलेला आहे.	मा. आयुक्त भिवंडी निजामपूर महानगरपालिका व उपवनसंरक्षक ठाणे
३४	तक्रार क्र. १३० श्री. प्रसाद खाले Destruction of Mangroves near Sandstone Building, Unique Gardens, Mira Road.	• समितीने या तक्रारीबाबत स्थळपाहणी अहवाल, पंचनामा Geo-tagged फोटो सोबत पाठवियाच्या सूचना करण्याच्या सूचना दिल्या.	आयुक्त, मिरा-भाईदर महानगरपालिका व उपवनसंरक्षक ठाणे
३५	तक्रार क्र. १३३ श्री. आदर्श कुमार दि. १२.०८.२०२० Destruction of Mangroves and Dumping of solid waste and encroachments at Balkum, Thane	• या तक्रारी संदर्भात प्रदुषण नियंत्रण अधिकारी, ठाणे महानगरपालिका यांच्या दि. ०९.०६.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार महालक्ष्मीनगर दादलानी पार्क बाळकुम येथील कांदळवनाच्या क्षेत्रातीत दि. ३.०९.२०२० रोजी २ पक्के निवासी विटी सिमेंटचे बांधकाम, ४ व्यवसायिक भंगार पत्राचे बांधकाम व दि. ४.०९.२०२० रोजी २ पत्राचे निवासी बांधकाम, १३ व्यावसायिक पत्रा शेडचे बांधकाम जेसीबी मशीन व मनुष्यबळाच्या सहाय्याने पुर्णपणे निष्कासीत करण्यात आले असून सध्यस्थितीत कोणतेही नवीन बांधकाम चालू असल्याचे निर्दर्शनास आलेले नाही. • समितीने या तक्रारदार यांच्या समवेत स्थळ पाहणी करून अहवाल सादर करण्याच्या सूचना मा. आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका यांना दिल्या.	मा. आयुक्त ठाणे महानगरपालिका
३६	तक्रार क्र. १४३ श्री. स्टॉलिन डी. दि. ०८.०२.२०२१ Mangroves destroyed and road made, tide water blocked At Taloja phata	• समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत.	जिल्हाधिकारी ठाणे

३७	तक्रार क्र. १४४ श्री. निलेश दि. १०.०२.२०२१ कळवा पुलाखालील खाडीतील अंतिक्रमण आणि कांदळवन झाडांची कत्तल	<ul style="list-style-type: none"> • सदर ठिकाणी तक्रारदारा उपस्थित न राहील्याने सदर जागेची स्थळ पाहणी करण्यात आलेली नाही. • त्या अनुषंगाने समितीने तक्रारदारा सोबत स्थळ पाहणी करून योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल 15 दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	जिल्हाधिकारी ठाणे व उपनवसंरक्षक ठाणे
३८	तक्रार क्र. १५० श्री. स्टॉलिन डी. दि. ०९.०४.२०२१ Apparent Land grab, illegal construction and destruction of Mangroves, Coastal wetlands and CRZ १ areas at Dive region. Illegal construction of cement mixing plant at Dive	<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल 15 दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	जिल्हाधिकारी ठाणे
३९	तक्रार क्र. १५१ श्री. स्टॉलिन डी. दि. २९.०५.२०२१ Reclamation of Mangrove areas, dumping of debris and construction in CRZ by Thane Municipal Corporation at Saket Thane	<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल 15 दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	जिल्हाधिकारी ठाणे व उपनवसंरक्षक ठाणे
४०	तक्रार क्र. १५२ श्रीमती रिया म्हात्रे दि. ०१.०६.२०२१ मिरा भाईंदर हड्डीतील मौजे पेणकरपाडा सर्वे क्रमांक १७३, हिस्सा क्र. ५ ह्या कांदळवन व खाडी क्षेत्रातील झालेला बेकायदेशीर भराव..	<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल 15 दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	जिल्हाधिकारी ठाणे व उपनवसंरक्षक ठाणे
४१	तक्रार क्र. १५३ श्री. रोहीत जोशी दि. १७.०६.२०२१ Huge reclamation of creek at Mumbra-Diva	<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल 15 दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	जिल्हाधिकारी ठाणे व उपनवसंरक्षक ठाणे
४२	तक्रार क्र. १५४ श्री. धिरज परब दि. ०९.०८.२०२१ भाईंदर पश्चिम येथे गणेशादेवल नगर ह्या भागात सरकारी जागेतील वन कायद्याने संरक्षित कांदळवन मध्ये झालेल्या बेकायदेशीर बांधकामां बाबत.	<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल 15 दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	जिल्हाधिकारी ठाणे व उपनवसंरक्षक ठाणे
४३	तक्रार क्र. १५७ श्री. प्रविण दरेकर, दि. २८.०७.२०२१ मुंब्रा ते दिवा येथील भूमाफिया यांनी २ कि. मी चा रस्ता बांधल्याबाबत.	<ul style="list-style-type: none"> • तहसिलदार (महसूल) यांच्या दि. २७.०८.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार वनपरिक्षेत्र अधिकारी भिवंडी, मुंबई कांदळवन संधारण घटक यांचे समवेत केलेल्या स्थळ पाहणीनुसार सदर ठिकाणी कांदळवनाच्या प्रजाती असून सदर ठिकाणी मोठया प्रमाणात अनधिकृतपणे माती व 	उपनवसंरक्षक ठाणे

		<p>• डेब्रीजचा भराव करून कांदळवनाचे नुकसान झाल्याचे दिसून येत असल्याने संबंधीतांविरुद्ध पर्यावरण संरक्षक अधिनियम १९८६ चे कलम १५ व १९ अन्वये गुन्हा दाखल करण्याबाबत तहसिलदार ठाणे यांचेमार्फत निर्देश देण्यात आले होते. सदर जागेचा ताबा दि. २८.०७.२०२१ रोजीपासून वन विभागाकडे असल्या कारणामुळे वन विभागाकडून आरोपी श्री. गणेश नीळकंठ पाटील, रा. मुंब्रा यांचे विरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे.</p> <ul style="list-style-type: none"> • त्या अनुषंगाने वन विभागामार्फत पुढील चौकशी चालू आहे. 	
४४	श्री. धिरज परब, तक्रार क्र. १५९ ठाणे जिल्ह्यातील भिवंडी येथील कशेळी व कालहेर परिसरात प्रचंड प्रमाणात कांदळवन नष्ट करून केलेले बेकायदा भराव	<ul style="list-style-type: none"> • समितीने या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून, केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात समितीपुढे सादर करण्याच्या सूचना दिल्या आहेत. 	जिल्हाधिकारी ठाणे

रायगड जिल्ह्यातील कांदळवन तक्रारी

तक्रार क्र.	तक्रार	करावयाचीकार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
४५	तक्रार क्र. ३७ श्री. नंदकुमार पवार- दि. १९.०६.२०१८ 2) Coastal road - There are huge patches of mangroves have found dead either side of the coastal road by blocking of tidal water flow.	<ul style="list-style-type: none"> • तहसिलदार रायगड यांच्या अहवालानुसार मा. दिवाणी न्यायालयाधीश क. स्तर यांचे कोर्टीत दावा क्र. RCC - /२०१९, दि. १७.१.२०१९ रोजी दाखल केला आहे. • त्या अनुषंगाने सदरची तक्रार न्यायप्रविष्ठ असल्याकारणाने सदरची तक्रार बंद करण्याचे निर्देश दिले. 	सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई
४६	तक्रार क्र. ८८ श्री. नंदकुमार पवार. दि. ३०.०७.२०१९ Chopping of mangroves stretch at pagote, Uran	<ul style="list-style-type: none"> • या तक्रारी संदर्भात जिल्हाधिकारी रायगड. यांच्या दि. १६.०२.२०२१ रोजीच्या प्राप्त अहवालानुसार मौजे पागोटे गावाच्या हड्डीमध्ये NMSEZ यांनी भाडे तत्वावर घेतलेल्या जागेत कंम्पाऊंड मध्ये केलेल्या भरावाखाली कांदळवन गाढले गेल्यामुळे अज्ञात इसमावर उरण पोलीस स्टेशन येथे FIR No. ०४८० /२०२० दि. २९.१२.२०२० रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. 	जिल्हाधिकारी, रायगड व उपवनसंरक्षक अलिबाग
४७	तक्रार क्र. ९२ श्री. नंदकुमार पवार. दि. ३०.०७.२०१९ उरण तालुक्यामध्ये विकास व पायाभूत सुविधांच्या नावाने होणाऱ्या खाजण जमीनी व न	<ul style="list-style-type: none"> • उपविभागीय अधिकारी पनवेल यांच्या अहवालानुसार ज.एन.पी. टी ते पनवेल NH ४ या महामार्गालगत पंजाब कानवेअर च्या बाजूला कांदळवनाची झाडे सूकलेल्या अवस्थेत आढळून आली. तसेच सदर ठिकाणी कांदळवनाचा नाश झाल्याचे आढळून 	जिल्हाधिकारी, रायगड व उपवनसंरक्षक अलिबाग

	भरून येणाऱ्या पर्यावणाच्या न्हासासंबंधी आपले लक्ष वेधणेबाबत.	आलेला नाही.	
४८	तक्रार क्र. ९३ श्री. नंदकुमार पवार. दि. २८.०८.२०१९ Municipal solid waste dumping on Mangroves.	<ul style="list-style-type: none"> जिल्हाधिकारी रायगड यांनी सदरची जागा कांदळवना लगत असल्यामुळे कांदळवनाचा नाश होऊ शकतो. त्यामुळे जिल्हाधिकारी रायगड यांनी उरण Dumping Ground साठी वेगळी पर्यायी जागा म्हणून सिडको क्षेत्रातील जागेची निवड करण्याबाबत सिडकोच्या संबंधीत अधिकाऱ्यांना कळविण्यात आले आहे. सदरची तक्रर सध्यस्थितीत न्याय प्रविष्ट आहे. 	मा. व्यवस्थापकीय संचालक, सिडको, नवी मुंबई.
४९	तक्रार क्र. ९९ श्री. विनोद पुन्शी दि. २०.०९.२०१९ T.O.I. Navi Mumbai report on 20/09/2019 regarding mangroves destruction off S-P adjacent to Roadpali road.	<ul style="list-style-type: none"> उपविभागीय अधिकारी पनवेल यांच्या अहवालानुसार स्थळ पाहणी वेळी कोठेही कांदळवनाचे नाश व भराव केल्याचे दिसून आलेले नाही. त्या अनुषंगाने समितीने सदरची तक्रार बंद करण्याचे निर्देश दिले. 	सदस्य सचिव तथा उपवनसंरक्षक कांदळवन कक्ष, मुंबई
५०	तक्रार क्र. १०१ श्री. दिपेश म्हात्रे दि. ०६.११.२०१९ DUMPING OF CITY WASTE ON MANGROVE.	<ul style="list-style-type: none"> जिल्हाधिकारी रायगड यांच्या दि. २५.०८.२०१९ रोजीच्या प्राप्त अहवालानुसार उरण तालुक्यातील मोरा रोड बोरीपाखाडी येथील कांदळवनाचा न्हास होत असल्याबाबत तक्रारीच्या अनुषंगाने परिक्षेत्र वन अधिकारी उरण, मंडळ अधिकारी उरण, तलाठी सजा उरण तसेच श्री. बी.एन. कुमार व मोरा येथील रहिवासी यांचे समवेत संयुक्त स्थळपाहणी करण्यात आली असून उपविभागीय अधिकारी पनवेल यांचे अहवालानुसार आजमितीस नमूद ठिकाणी कांदळवनाचा नाश झाल्याचे आढळून आलेले नाही. 	जिल्हाधिकारी, रायगड व उपवनसंरक्षक अलिबाग
५१	तक्रार क्र. १०२ बी.एन. कुमार व श्री. नंदकुमार पवार दि. ०७.११.२०१९ Uran mangrove zone turns into massive garbage dumping ground	<ul style="list-style-type: none"> उपविभागीय अधिकारी पनवेल यांच्या अहवालानुसार सदर ठिकाणी अर्जदारा समवेत स्थळ पाहणी केली असता, मौजे बोरीपाखाडी येथील स.नं. १८० या जागेचा वापर उरण नगरपरिषद कचरा टाकण्यासाठी करत असून सदरच्या कचन्यामुळे तेथील कांदळवन गाढले/ गेले असल्यामुळे उरण नगरपरिषद यांचेवर पोलीस स्टेशन उरण येथे FIR No.००१८/२०२० दि. १९.०१.२०२० रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. सदरची तक्रर सध्यस्थितीत न्याय प्रविष्ट आहे. 	जिल्हाधिकारी, रायगड व मुख्याधिकारी, नगरपालिका उरण
५२	तक्रार क्र. १२३ श्री. विवेक कडु दि. ०२.०२.२०२० Mangrove destruction near Chirle, Uran	<ul style="list-style-type: none"> त्या अनुषंगाने समितीने, या तक्रारीबाबत केलेल्या कार्यवाहीबाबत स्थळ पाहणी अहवाला सोबत, पंचनामा, जागचे छायाचित्रे समितीकडे सादर करण्याचे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी, रायगड व उपवनसंरक्षक अलिबाग
५३	तक्रार क्र. १३६ श्री. प्रसाद खाले दि. १६.१०.२०२० Destruction of Mangroves at Bhagat Aali, Awas, Alibaug	<ul style="list-style-type: none"> समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बेठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले. 	जिल्हाधिकारी, रायगड व उपवनसंरक्षक अलिबाग

५४	तक्रार क्र. १४५ श्रीम. सिमा टंक दि.०५.०३.२०२१ Need immediate action against this' harmful chemical powder dump in CRZ-१ wetlands area of sector 16 Kharghar.	• जिल्हाधिकारी रायगड यांच्या दि. १३.०८.२०२१ रोजीच्या अहवालानुसार मंडळ अधिकारी कळंबोली यांनी स्थळ पाहणी केली असता खाडी किनारी पाणथळ जागेत सी.आर. झेड क्षेत्रामध्ये कोठेही अशी बाब आढळून आलेले नाही. सदर स्थळ पाहणी वेळी तक्रारदार यांना दुरध्वनी केले असता तक्रारदाराने असर्थता दाखविली. तसेच या विषयाबाबत पनवेल महानगरपालिका यांचेकडून कार्यवाही करण्यात आली असून संबंधीत विषयाबाबतचा अर्ज निकाली काढण्यात आला आहे.	जिल्हाधिकारी, रायगड व आयुक्त, पनवेल महानगरपालिका
५५	तक्रार क्र. १४६ श्रीम. विमल किर्ती दि.२८.१२.२०२० Mangrove destruction near lingeshwar mandir, ulwe, navi mumbai (४१०२०६).	• समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी, रायगड व उपवनसंरक्षक अलिबाग
५६	तक्रार क्र. १४७ श्री. स्टॉलिन डी. दि.१५.०४.२०२१ Reclamation in CRZ १ at Ulwe area,	• समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी, रायगड व उपवनसंरक्षक अलिबाग
५७	तक्रार क्र. १४८ करंजविरा कोपरी या गावालगत असलेली खारभूमी मध्ये गेल्या काही वर्षांपासून नियमांचे उल्लंघन करून सक्षण पंपाद्वारे अवैध वाळू उत्खननासाठी खार फुटीच्या झाडांची कत्तल केल्याबाबत.	• समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी, रायगड व उपवनसंरक्षक अलिबाग
५८	तक्रार क्र. १४९ श्री. स्टॉलिन डी. दि.१५.०४.२०२१ Multiple CRZ violations, dumping of garbage , and debris in Mangrove areas at Alibag.	• समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी, रायगड व उपवनसंरक्षक अलिबाग

पालघर जिल्हातील कांदळवन तक्रारी

अ.क्र	तक्रार	करावयाची कार्यवाही	अंमलबजावणी करणारी यंत्रणा
५९	तक्रार क्र. १३४ श्रीमती श्वेता भट दि.११.०५.२०२० Destruction of mangroves at Sasunavghar, Vasai, Palghar	समितीने या तक्रारीबाबत जिल्हा स्तरीय समितीच्या बैठकीमध्ये या तक्रारीबाबत योग्य ती कार्यवाही करून अहवाल सादर करावा असे निर्देश दिले.	जिल्हाधिकारी पालघर व उपवनसंरक्षक पालघर

सिंधुदुर्ग जिल्हातील कांदळवन तक्रार

६०	तक्रार क्र. १५८ पारवाडी विकासमंडळ Kandalvan - Achara Parvadi (Malvan) कोळंबी प्रकल्प ठिकाणी झालेल्या कांदळवन तोडीबाब.	समितीने या तक्रारीबाबत कांदळवनाचा न्हास झाल्याबाबत संबंधीतांवर प्राधान्याने गुन्हे दाखल करून केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल १५ दिवसात सादर करण्याच्या सूचना दिल्या.	जिल्हाधिकारी सिंधुदुर्ग व उपवनसंरक्षक सावंतवाडी
----	---	---	--

या सर्व तक्रारीबाबत संबंधित अधिकारी यांचेकडे उपसंरक्षक कांदळवन कक्ष मुंबई यांनी पुरेसे लक्ष पुरवून जास्तीत जास्त तक्रारीचा निपटारा होईल याबाबत कार्यवाही करावी.

(विलास पाटील)

अध्यक्ष,
 कांदळवन संरक्षण व संवर्धन सनियंत्रण समिती
 तथा विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग

Government of Maharashtra
Revenue & Forest Department,
Madam cama Road, Hutatma Rajguru Chawk,
Mantralaya, Mumbai-400 032

Contact No. 022/ 22813623

Email ID: sunil.pandhare@nic.in
aparna.upasani@nic.in

Minutes of Meeting

File No. : S-30/2018/C.R.592/Part-1/F-3

Date : 26/07/2021

To,

- 1) Additional Chief Secretary (Housing), Mantralaya, Mumbai-32.
- 2) Principal Secretary (Environment), Mantralaya, Mumbai.
- 3) Principal Secretary (UDD-I), Mantralaya, Mumbai.
- 4) Principal Secretary (UDD-II), Mantralaya, Mumbai.
- 5) Divisional Commissioner, Konkan Division
- 6) Additional Principal Chief Conservator of Forests, Mangrove Cell, Mumbai.
- 7) Commissioner, Brihanmumbai Municipal Corporation
- 8) Commissioner, Municipal Corporation, Thane/ kalyan-Dombivali/ Ulhasnagar/ Panvel/ Navi Mumbai/ Vasai-Virar/ Bhivandi-Nijampur/ Mira Bhainder.
- 9) Managing Director, MHADA / CIDCO / JNPT.
- 10) Chief Metropolitan Commissioner, MMRDA
- 11) Collector (Thane/ Palghar/ Mumbai City/ Mumbai Sub. /Raigad/ Sindhudurg).
- 12) Deputy Conservator of Forests, Mangrove Cell, Mumbai.

Subject:- Minutes of the 3rd meeting held on 13.07.2021 to Monitor the working of the Mangrove Monitoring committee appointed for the Protection and Conservation of Mangroves in the state.

Sir,

I am directed to state that, The 3rd meeting of the Committee of Secretaries headed by Additional Chief Secretary (Revenue), constituted vide GR no. S-30/2018/C.R.592/F-3, Dated 15 December, 2018 to Monitor the working of the Mangrove Monitoring committee headed by Divisional Commissioner, Konkan was held at the office of the Principal Secretary (Forest) on 13th July, 2021 at. 3 PM.

2. The following officers were present in the meeting: -

- 1) Shri. Venugopal Reddy, Principal Secretary (Forests), Mantralaya, Mumbai.
- 2) Shri. Bhushan Gagrani, Principal Secretary (UDD-I), Mantralaya, Mumbai.
- 3) Shri. Mahesh Pathak, Principal Secretary (UDD-II), Mantralaya, Mumbai.
- 4) Shri. Virendra Tiwari, Additional Principal Chief Conservator of Forests, Mangrove Cell, Mumbai.
- 5) Shri. Arvind Apte, Chief Conservator of Forests, Mantralaya, Mumbai.

- (5)
- 6) Shri. V. N. Patil, Divisional Commissioner, Konkan Division (Through VC)
  - 7) Dr. Kailash Shinde, Joint MD, CIDCO (Through VC)
  - 8) Shri. Rajiv Nivatkar, Collector Mumbai City (Through VC)
  - 9) Shri. Milind Borikar, Collector Mumbai Suburban (Through VC)
  - 10) Shri. Rajesh Narvekar, Collector Thane (Through VC)
  - 11) Shri. Manik Gursal, Collector Palghar (Through VC)
  - 12) Smt. Nidhi Choudhary, Collector Raigad (Through VC)
  - 13) Smt. K. Manjulaxmi, Collector Sindhudurg (Through VC)
  - 14) Smt. Neenu Somaraj, Deputy Conservator of Forests, Mangrove Cell, Mumbai.
  - 15) Shri. Shreenivas Moklikar, Under Secretary, Housing Department.
  - 16) Shri. Sunil Pandhare, Under Secretary, Forest Department.
  - 17) Representative from MMRDA, KDMC, BNMC.

The meeting was started with the welcome note of the Chairman followed by the introduction of the members. The chairman discussed the specific agenda item and directions were issued

S. No.	Agenda	Action to be taken	Responsible agency Time line
1	Review of the work done by the Monitoring Committee headed by Divisional Commissioner	The Committee received 146 complaints so far and 88 complaints have been disposed of till date. Total 58 complaints are pending. It shall be reviewed and closed.	Divisional Commissioner, Konkan Division 30/09/2021
1 a	Identification of sites for debris dumping	PS UDD II mentioned that it is the responsibility of the local Municipal Corporations to remove debris dumping on the mangrove areas and in the 50-meter buffer zone within their jurisdiction. The expenditure shall be borne by the municipal authority only. Such debris extracted from the site can be recycled through their C&D waste recycling facilities.	Urban Development Department- II All Municipal Corporations 30.09.2021
1b	Empowering Forest Officers under Environment Protection Act, 1986	Environment Department has submitted proposal to MoEFCC. Environment Department shall pursue with the Central Government.	Principal Secretary, Environment
2	Review of mechanisms for mangrove conservation at the District and Taluka level	The Divisional Commissioner shall monitor whether meetings are held regularly. Monthly meeting shall be conducted at district and Taluka levels and the minutes shall be uploaded on the	Divisional Commissioner, Konkan Division

		www.konkanmangroves.com website.	
3	Progress of transfer of forest land notified as 'Reserved Forests' under Section 4 of Indian Forest Act.	<p>All cases pending for notifications under section 4 shall be completed at the earliest. Total 17065.58 ha notified u/s 4, IFA, 1927. 11549.37 ha has been notified u/s 20.</p> <p>Proposal of 1016.96 ha in Ratnagiri and 128.64 ha in Sindhudurg district for notification u/s 4 and 113.60 ha in Raigad, 67.50 ha in Sindhudurg district, 37.78 ha in Ratnagiri for Section 20 notification are pending with the Divisional Commissioner. The said notification shall be issued in 15 days of time.</p> <p>As per 2005 MRSAC map area under mangroves:</p> <p>Panvel Taluka</p> <p>Dense Mangrove - 721 ha Sparse Mangrove - 678 ha Mud flat - 219 ha Total - 1620 ha</p> <p>Uran Taluka</p> <p>Dense Mangrove - 1432 ha Sparse Mangrove - 915 ha Mud flat - 1012 ha Salt pan - 171 ha Total - 3530 ha.</p> <p>In above Talukas so far only 15 ha mangrove area in Uran Taluka is notified under section 4. The Divisional Commissioner shall expedite transfer of mangrove areas to Forest Department and its notification as Reserved Forests.</p>	<p>Divisional Commissioner, Konkan Division</p> <p>30.09.2021</p>
4	Status of inquiry pending with FSO	Inquiry for more than 3700 ha area is pending with the Forest Settlement Officer/ SDOs. Divisional Commissioner to ensure that the areas notified under section 4 are not omitted/ deleted on the ground of absence of Mangroves at present. The status of mangroves in the year 2005 shall be considered for the purpose of final notification of reserve forest. It shall be expedited and the land shall be transferred to	<p>Divisional Commissioner, Konkan Division</p> <p>30.09.2021</p>

		the Forest Department.	
5	Status of transfer of mangrove forest from agencies like CIDCO, MMRDA, JNPT, MHADA etc.,	<p>In addition to 176 ha mangroves declared as Protected Forest in 1991, 319 ha Mangrove forest with MMRDA for protection purpose shall also be transferred to Mangrove Cell though Collector Mumbai Suburban.</p> <p>CIDCO has more than 1000 ha mangrove area in their possession out of which so far they have identified 260 ha mangroves for transfer to Forest Department. CIDCO is directed to identify remaining mangrove forest with the help of MRSAC maps and ground truthing and shall be transferred directly / through Collectors to the Mangrove Cell. Subsequently Mangrove Cell shall notify such land as Reserve Forest.</p> <p>Vasai-Virar Municipal Corporation has submitted the proposal of 1464 ha to Collector, Palghar for notification u/s 4. The same shall be expedited.</p> <p>JNPT has approximately 913 ha mangroves under their possession. JNPT to handover the said mangroves immediately to Forest Department.</p> <p>Other agencies like MHADA, MIDC and Municipal Corporations like KDMC, NMMC, PMC, BNMC etc. shall also expedite transfer of mangrove forest to Mangrove Cell at the earliest.</p>	PS UDD-I / PS UDD-II/ PS Housing/ PS Industries / Divisional Commissioner/ Concerned Collectors / MMRDA/ CIDCO/ JNPT/ MIDC/ MHADA/ KDMC/ NMMC/ PMC / BNMC 30.09.2021
6	Contempt petition filed by Vanshakti	Hon'ble High Court in its order dated 9th July 2021 has directed all the respondents to file their affidavit in two week time. The next date of hearing 30th July 2021. The concerned shall file their affidavit within given time.	Divisional Commissioner /Concerned Collector/ CIDCO/ JNPT/ MMRDA/ Mangrove Cell etc. 23.07.2021

(2)

The Vote of Thanks was proposed by the Member Secretary and the meeting was concluded with the permission of the Chairman.

3. Above minutes of the meeting are being sent for your information and to take further necessary action.

Yours faithfully,

arvind apte
26/10/2021
(Arvind Apte)
Chief Conservator of Forest (Mantralaya)
Revenue & Forest Department

CC :

- 1) Additional Chief Secretary (Revenue), Mantralaya, Mumbai-32.
- 2) Principal Secretary (Forest), Mantralaya, Mumbai-32.

Annexure 3

Mangrove Monitoring Committee complaints status

Sr. No.	District	Total Complaints	Close Complaints	Pending Complaints
1	Mumbai City	2	2	0
2	Mumbai Suburban	52	35	17
3	Thane	53	31	22
4	Navi Mumbai	11	8	3
5	Palghar	6	5	1
6	Raigad	33	17	16
7	Ratnagiri	2	2	0
8	Sindhudurg	1	0	1
	Total	160	100	60